Пам'ятай про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го ЛИСТОПАДА 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 27, 1981 No. 224. VOL. LXXXVIII.

П. Юзик і М. Куропась відбули зустріч з міннесотськими союзовцями

Міннеаполіс, Мінн. — Приблизно 30 членів Українського Народного Союзу з „міст-близнят" — Сент Полу й Міннеаполісу, членів Окружного Комітету Міннеаполісу, у п'ятницю, 13-го листопада, зустрілися на важливій і дуже інформативній нараді з двома визначними українськими політичними і союзовими діячами — сенатором Павлом Юзиком і д-ром Мироном Куропасем. Два визначні члени Екзекутиви, — д-р П. Юзик — екзекутивний директор УНС на Канаду, д-р М. Куропась — заступник головного предсідника УНС, — зупинилися у своїх виступах на „добрих новинах" і „поганих новинах" з союзового життя. На нарадах головував Микола Денисюк.

Добрими новинами поділився із зібраними сенатор П. Юзик. Тут мова йшла про розпочаті кроки для евентуального об'єднання в майбутньому Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу. Нещодавно розпочалися розмови поміж УНС і УБС на цю тему і ці розмови мають серйозний характер. Сен. Юзик сказав: „Таке злиття союзів матиме дуже позитивний результат для всієї української громади і уможливить українцям у Північній Америці краще скоординувати їхні громадські, культурні і політичні активності".

До добрих новин стосувалися також сенаторові уваги про можливість будівлі на Союзівці „Дому Сеньйорів", що вже довший час є мрією старших членів УНС, якраз тих союзових сеньйорів, які дали найбільший вклад у розбудову, ріст і розвиток Українського Народного Союзу, — сказав сенатор. Нарешті ця мрія має всі шанси не залишатися лише мрією, а бути втіленою в життя; вся Екзекутива УНС є за тим, щоб, цей плян сконкретизувавши, простувати вперед до здійснення його.

Хоч неприємно слухати „погані новини", але про них треба знати, якщо ми хочемо поліпшити певний незадовільний стан. Це питання браку нового молодого членства у Союзі. Тому про ці „погані новини" доповів д-р М. Куропась у його виступі, з жалем стверджуючи, що „ми й досі не знайшли способу привабити молодшу ґенерацію у більшій кількості до союзових лав", а це страшенно важлива справа, коли взяти до уваги, що „протягом вісімдесятих років найбільшим сеґментом нашого населення буде вікова група

(Закінчення на стор. 6)

ВІДЗНАЧАТЬ 60-РІЧЧЯ УВУ

Ню Йорк, Н.Й. — В днях 4-го і 5-го грудня ц.р., тут у приміщеннях Українського Народного Дому при 140-142 Друга авеню, відбудеться відзначення 60-річчя Українського Вільного Університету, що його влаштовують спільно Українська Вільна Академія Наук, Наукове Товариство ім. Шевченка і делеґатура УВУ.

У п'ятницю, 4-го грудня від 6-9-ої год. вечора під час наукової конференції з доповідями виступатимуть професори: Василь Лев, Анна Бойцун, Богдан Чопик, Наталія Пазуняк; в суботу, 5-го грудня, конференція буде продовжуватись від год. 10-ої до 12-ої і пізніше в год. 1-3 по полудні. Доповідатимуть: д-р Лука Луців, д-р Осип Андрушків, д-р Едвард Жарський, д-р Ярослав Падох, д-р Юрій Старосольський, д-р Богдан Цюцюра, д-р Василь Верґун, д-р Олександра Кисілевська-Ткач і Іза Боярська.

Того ж дня в год. між 4-ою і 7-ою вечора у великій залі УНД буде ювілейна вечеря з діловою і мистецькою програмою. Програму вечері відкриє проф. В. Лев, голова делеґатури УВУ, а ювілейне слово виголосить ректор УВУ проф. Володимир Янів з Мюнхену. Короткі привітання складуть представники УВАН, НТШ та інших організацій й установ.

Зголошуватись треба в канцелярії НТШ, при 302-304 Захід 13-та вулиця, тел.: (212) 929-7622 та в крамницях АРКА, СУРМА і ЕКО. Ціна квитка на вечерю 12 долярів від особи.

А. Дудич, соліст з Варшави, перебуває у Відні

Відень, Австрія (Б.Я.). — Від липня ц.р. Андрій Дудич, 28-літній баритон — соліст Великого Театру у Варшаві перебуває у Відні. Від того часу цей талановитий співак із могутнім голосом, колишній соліст українського хору „Журавлі", на прохання українського композитора проф. Андрія Гнатишина, став також солістом українського хору при Цекрві св. ВМ. Варвари у Відні.

Андрій Дудич

Ще будучи студентом вокально-акторського факультету державної вищої музичної школи в Лодзі, він співав в хорі „Журавлі". Свої шестирічні студії на вокально-акторському факультеті згаданої високої школи Дудич закінчив 1980 року кваліфікаційним іспитом. Опісля він став солістом у Великому Театрі в Лодзі, а відтак поповнив склад артистів співаків Великого Театру у Варшаві. Свій дебют як соліст він мав там 13-го січня 1981 року в опері С. Молютки „Зачарований замок". Пізніше він виступав ще в таких ролях у цьому театрі і стало одержував знамениті критики: Марчельо у „Ля Богем", князь у „Князь Ігор" і Жермонт та Маркіз у „Ля Травіята".

Своє теперішнє перебування у Відні А. Дудич уважає тільки як переходове. Він плянує переїхати до ЗСА або Канади і там продовжувати свою оперну кар'єру, як соліст баритон.

У Філядельфії відбувся успішний вечір Л. Коленської

Філядельфія, Па. — В неділю, 8-го листопада ц.р., відбувся у Філядельфії, у приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру авторський вечір письменниці і журналістки Любови Коленської з нагоди появи її нової збірки новель і нарисів „Дзеркала".

Вечір, що його влаштував 43-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Пчілки, зібрав понад 150 слухачів, які із зацікавленням та увагою заслухали доповіді про авторку, голови Спілки Українських Журналістів Америки ред. Ольги Кузьмович, а відтак читання нарисів та новель із останньої збірки. Новелі „Божий чоловік" та „Мій сусіда" читала сама авторка, а нарис „Поет" — Віра Кліш. Читання творів переплела музична програма у виконанні солістки Лізи Чепіль, яка при фортепіяновому супроводі Лідії Бульби відспівала настроєві пісні. Два автори слів до цих композицій інж. Лев Яцкевич і ред. Олег Лисяк були присутні на вечорі. Цей успішний вечір відкрила голова 43-го Відділу СУА Ірина Гаврилів, а вела нам Люда Чайківська.

Після закінчення програми членкині із 43-го Відділу гостили присутніх кавою і солодким, а слухачі мали нагоду закупити збірку „Дзеркала" та одержати підпис авторки.

Відносини Вашінґтон-Пекін осягнули критичну стадію

Пекін. — На закінчення своєї чотириденної поїздки до КНР колишній віцепрезидент Волтер Мондейл відбув пресову конференцію, на якій він підкреслив скептицизм і турботу пекінського уряду в справі дальшого розвитку відносин між КНР і ЗСА.

Минулого тижня державний секретар Александер Гейґ заявив, що заплянований продаж модерних американських бойових літаків урядові Тайвану створив „дуже тривожний спектр" для дальшого розвитку американо-китайських стосунків. Уряд КНР не скриває своє скрайньо неґативної постави до такого продажу, мотивуючи це тим, що такий продаж зміцнює тенденцію реалізувати політику „двох Китаїв" — окремої держави КНР і незалежного від нього Тайвану. Червоний китайський уряд від самого початку свого існування категорично заявляв, що ніколи не погодиться на сепарацію Тайвану й заявляв, що змагатиме до його з'єднання з КНР у потребі і навіть при помочі сили.

Серед деяких кіл Вашінґтону існували думки, що це тільки тактичний маневр з боку Пекіну, але в остаточному випадку поставлений перед доконані факти китайський уряд на це погодиться. На цій підставі та під тиском просовєтських кіл у Вашінґтоні і частини мо-

(Продовження на ст. 6)

ПРЕДСТАВНИКИ УДР СКЛАЛИ ЧЕМНОСТЕВУ ВІЗИТУ В УНС

Джерзі Сиpermissions, Н. Дж. (В. Л-ць). — У середу, 18-го листопада ц.р., представники Українського Демократичного Руху, ред. Михайло Добрянський з Великої Британії, довголітній керівник українського відділу Радіо Свобода в Мюнхені і мґр Роман Ільницький, почесний голова УДР, склали чемностеву візиту в УНС і „Свободі" і, зустрівшись з членами Головного Екзекутивного Комітету УНС і редакторами, подякували їм за дотеперішню підтримку і зрозуміння до їхньої праці.

Під час відвідин УНС, сидять (зліва) мґр Роман Ільницький, ред. Михайло Добрянський, головний касир Уляна Дячук і головний секретар Володимир Сохан.

В короткій розмові, у якій взяли участь головний секретар УНС Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний редактор „Свободи" Зенон Снилик і ред. Володимир Левенець, було обговорено цілий ряд справ і проблем, які, до речі, були вже раніше заторкнені і обговорені на другому з'їзді УДР в Ню Йорку 31-го жовтня і 1-го листопада цього року. Гості зокрема підкреслювали важливість створення у Вашінґтоні українського „лаббі", бо така була ухвала з'їзду, який задеклярував на цю ціль 6,000 долярів і рекомендував покликати до життя окремий комітет для здійснення цієї преважливої для загальної української політики справи.

Мґр Р. Ільницький уважає, що ініціятива про створення такого „лаббі" має загальноукраїнське значення, „бо вже назрів час, щоб українську політику віддати у професійні руки", — заявив гість. [illegible]реслювали, що цей новий почин повинен бути сприємливий головно для молодого покоління, яке призвичаєне до професійности. Очевидно, для здійснення цього проєкту треба фондів і тому треба знайти спонзорів, які систематично вплачували б відповідну суму кожного року на цей, як каже мґр Ільницький, „реалістичний почин". Обидва відвідувачі висловили надію, що УН-Союз і „Свобода" активно допоможуть зреалізувати заплянований проєкт, особливо у початковій його стадії, коли комітет, розпрацювавши цілість програми, представить його українській громаді.

Ред. М. Добрянський окремо інформував ще про комунікат, а зглядно „Становище" до ситуації в світі, зокрема в СССР, Україні і на поселеннях, який був зформульований у висліді дводенної конференції. Це „Становище" є свого роду політичною плятформою УДР і напрямною у майбутній праці. М.Добрянський, як відомо, був заступником голови Президії З'їзду.

У розмові з членами Екзекутиви і редакторами „Свободи" гості порушили ще багато інших справ загального політичного і громадського порядку, підкреслюючи головно ті проблеми, які турбують сьогодні українську спільноту.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

З уваги на свято Деня Подяки, яке припадає на четвер, 26-го листопада, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці, 27-го листопада. У четвер Головна Канцелярія і в-во „Свобода" будуть закриті. В п'ятницю друкуватиметься число з датою суботи, 28-го листопада.

Глибокі різниці виникли між Брежнєвим і Шмідтом

Бонн, Західня Німеччина. — Вже перший день розмов між генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим і канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Шмідтом виявив великі розходження між ними.

Брежнєв всю свою увагу звернув на те, щоб прихилити канцлера Шмідта до заакцептування новоприміщених совєтських ракет типу СС-20, які своїм засягом обіймають цілу Західню Европу. Для осягнення тієї цілі він пропонував „замороження існуючого стану", тобто стану, в якому Москва має велику збройну переваґу над Заходом, бо американські ракети, які мають зрівноважити ту совєтську переваґу, будуть приміщені в Европі щойно в 1983 році.

Канцлер Шмідт вимагав усунення з Европи совєтських ракет типу СС-20, підкреслюючи, що вони повністю захитують дотеперішню оборонну рівноваґу. Брежнєв відкинув ці арґументи, як і плян президента Реґена, запропонований перед декількома днями. В тому всеобіймаючому пляні президент Реґен запропонував усунення усіх ракет з терену Европи та переведення переговорів для зменшення й зрівноваження конвенційних, тобто неатомових збройних сил на терені Европи. Зв'язане це з великим скупченням совєтських сухопутних військ на терені Европи, вивінуваних десятками тисяч танків і гармат та всіми іншими родами неатомової зброї. Завдяки тому Совєтський Союз має таку велику переваґу в збройній силі на терені Европи в порівнянні з країнами НАТО, що ціла Західня Европа постійно відчуває загрозу червоної армії над собою.

У своїй промові на прийнятті для закінчення першого дня нарад Брежнєв обстоював думку, що приявність оборонної зброї, зокрема американської, на терені західньоевропейських держав створює небезпеку, що Европа „стане воєнним театром і буде знищена у війні". Він також відкинув проєкт, запропонований президентом Реґеном. Як велику уступку він запропонував, щоб західні держави погодилися до теперішньої збройної переваги СССР і „заморозили" її, а зате Москва не буде її збільшувати.

На це канцлер Гельмут Шмідт відповів йому, що справжньою загрозою для европейських країн є „ракети СС-20, які мають понад 750 атомових ядер і є високо акуратні в прицілі і власне вони є підставою великих турбот" західньоевропейських держав. Шмідт вимагав переговорів для зменшення збройних сил в Европі, а тим самим для зменшення тиску й загрози.

У світі

ПІСЛЯ ПЕРЕБРАННЯ ВЛАДИ В ТУРЕЧЧИНІ військовою хунтою почалися арешти численних курдських патріотів, які замешкують у південносхідній провінції Туреччини. В тих провінціях курди творять більшість населення і їх нараховують понад чотири мільйони. Всі засоби різних турецьких урядів, включно з масовим вирізуванням і вбивствами цілих осель, щоб покінчити з курдським питанням, не повелися дотепер, як і не вдалися всі спроби назвати курдів „гірськими турками" та забороною вживати рідної мови й власного імени. В останніх арештах турецькі власті захопили 33 курди, запідозрених у керівній участі в курдському самостійницькому русі. З ними, як подають турецькі джерела, захоплено багато зброї, амуніції, вибухівки, протитурецьких листівок та інших матеріялів для революційної діяльности. Заарештовані належали до Курдської робітничої партії і мали творити її керівне ядро.

ІРАНСЬКИЙ УРЯД ДАВ ДОРУЧЕННЯ СВОЇМ закордонним представництвам відбирати іранські пашпорти тим громадянам Ірану, про яких є підстави думати, що вони наставлені проти режиму ісламських ортодоксів. Згідно з тим дорученням, іранські амбасади й консульства в деяких країнах почали відбирати пашпорти, не давати продовження їх вартости, не видавати в'їздних віз усім тим, яких вони підозрівають в інакшедумстві. До такої акції взялися також іранські чинники в Парижі. У відповідь на це іранські студенти у французьких університетах почали демонструвати перед амбасадою Ірану в Парижі. Одначе, іранські чинники поступили інакше, як у таких випадках поступають усі інші амбасади. Вони видали гостру амуніцію своїм сторожам і наказ — у потребі стріляти. В часі розгону студентів під консульством у Парижі на вулиці один із іранських охоронців вистрілив тричі у студента й поранив його. Французька влада запротестувала проти вживання зброї іранськими охоронцями на публічних місцях і вулицях Парижа, де таке право має тільки французька поліція.

В МАЛОМУ МІСТІ НЮТАВННОРДС, ПІВНІЧНА Ірляндія, відбулася велика демонстрація 4,000 озброєних охоронців протестантського населення в Олстері, Північна Ірляндія. Протестантський пастор Аєн Пейслі, який є фактичним лідером протестантів Олстеру, приготовив у своїх промові протестантське населення на потребу збройно протиставитися ірляндським католикам. Ірляндські католики Олстеру, які творять менше, як одну третину населення, здебільшого підтримують сепаратистську Ірляндську Республіканську Армію — ІРА, що веде терористичну боротьбу проти англійської влади та проти протестантського населення. Останньо члени ІРА вбили члена британського парляменту, протестантського священика Роберта Бредфорда. Після того протестанти заявили, що англійська влада не може, або не хоче взяти мирне населення під вистачаючу охорону, й вони самі готові взяти це в свої руки, якщо ІРА не припинить того роду діяльности. Подібну демонстрацію, тільки без збройних відділів, зробили протестанти під будинком провінційного парляменту в Бельфасті, столиці Олстеру, на якій вони зложили урочисту релігійну присягу силою боронити свої домові вогнища й свої родини перед терористами.

ДО МІСТА МЕХІКО, СТОЛИЦІ МЕХІКО, ПРИБУВ державний секретар ЗСА Александер Гейґ. Після першої рунди розмов між Гейґом і міністром закордонних справ Мехіко Хорґе Кастанєда мехіканські чинники повідомили, що одним з перших у розмовах було питання стосунків ЗСА з Нікараґуа. Уряд Нікараґуа, який є в руках революційної групи сандиністів, щораз більше склоняється в бік Москви, як під оглядом внутрішньої політики, так і в закордонній політиці. Він зміцнює акцію проти середніх верств населення в Нікараґуа, соціялізує різні підприємства й цілі ділянки промислу, захоплює у свої руки поліцію й судівництво, а в закордонній політиці підтримує російський імперіялізм, авантюри Куби та постачає совєтську зброю в Ель Сальвадор. Мехіканські діячі зголосили готовість відіграти ролю посередників між ЗСА і урядом Нікараґуа.

ПОЛІЦІЯ РОЗІГНАЛА ЗБОРИ ПОЛЬСЬКИХ ДИСИДЕНТІВ

Варшава, Польща. — Відділ поліції, отримавши судовий дозвіл, перевів рейд на помешкання Яцека Куроня у Варшаві і розігнав нелеґальні збори біля 80-ох польських дисидентів, які зібрались були для того, — як каже польське офіційне аґентство ПАП, — щоб створити Комітет оборони політичних в'язнів.

Крім того, урядове аґентство каже, що „кілька десятків противників соціялістичної системи в Польській Народній республіці обговорювали методи праці нелеґальної організації, які гостро противляться існуючій під теперішню пору конституції Польщі". На думку польських офіційних чинників нова організація, крім оборони політичних в'язнів мала опрацьовувати форми іншого від соціялізму державного устрою.

Поліція докладно перешукала помешкання Я. Куроня і вилучила всі документи, літературу і книжки, які вона вважала „антидержавними". Крім того захоплено також текст нової проклямації, який буцімто мав бути незабаром опублікований і який являється політичною плятформою нової організації. Поліційні чинники відмовились від коментарів, але заявили, що всі документи були „гостро антикомуністичні".

Як відомо, Я. Куронь був лідером Комітету оборони робітників і разом із „Солідарністю", вільною профспілкою, змагався за соціяльну справедливість в Польщі. Після закріплення „Солідарности" комітет Куроня самоліквідувався в жовтні ц.р. на першому з'їзді профспілки в Ґданьську. Від того часу Куронь і його група змагалися тільки за права політичних в'язнів, стягаючи на себе увагу польської тайної поліції і уряду, який заявив, що в Польщі немає політичних в'язнів. Не зважаючи на розголос справи, поліція нікого не заарештувала і обмежилася тільки до списання прізвищ присутніх, які опісля були передані головному прокураторові. Прокуратор перестеріг дисидентів, що в майбутньому вони будуть поставлені у стан обвинувачення за антидержавну пропаґанду і зраду батьківщини. Дисиденти у свою чергу заявили, що заява прокуратора говорить сама за себе. „Якщо б наша праця не була важливою, вони не займалися б нею", — сказав речник дисидентської групи західнім кореспондентам.

Міністерство справедливости також займається справою дисидентів і заявляє, що їхня діяльність шкодить інтересам держави. Діяльність групи Я. Куроня уряд однак не пов'язує тим разом, як це було в минулому, з діяльністю вільної профспілки „Солідарність" а тільки говорить, що в минулому Куронь співпрацював з „Солідарністю" у багатьох відношеннях.

Про інші справи в Польщі кореспонденти інформують, що переговори між профспілкою „Солідарність" і урядом, які велися минулого тижня застрягли покищо на мертвій точці.

В Америці

В ОБОРОНІ РИЧАРДА АЛЛЕНА, ДОРАДНИКА президента Роналда Реґена у справах крайової безпеки, виступив його близький приятель секретар військово-морської фльоти ЗСА Джан Ф. Ліман, який заявив кореспондентам, що він відвідував бюро Аллена 21-го січня чи два дні пізніше, якраз тоді, коли він отримав 1,000 долярів гонорару від японського журналіста за інтерв'ю з Ненсі Реґен. Згідно із заявою Дж. Лімана, справу гонорару, який зрештою був повернений державній касі, використовують несовісні журналісти і представляють її як справу великого крайового значення. Секретар фльоти при тому додав, що він вислав на адресу Аллена підписане ним зізнання, яке він може використати у випадку потреби.

РЕЧНИКИ ПЕНТАҐОНУ ПОІНФОРМУВАЛИ про збільшення створеного ще за президентури Джіммі Картера корпусу в Караїбському обширі, головною базою якого є місцевість Кі Вест На Флориді. Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер заявив кореспондентам, що стаціонована там військова одиниця була раніше радше символічна і не мала великого практичного значення. На випадок потреби її бойова сила була незначна і тому Уряд вирішив посилити її новими з'єднаннями морської фльоти, летунства і швидких торпедних човнів. Пентаґон дав також право голові об'єднаних шефів штабу перекинути в Караїбське море більші з'єднання морської фльоти і летунства у випадку наглої потреби. Фактично ця військова одиниця була створена у противагу до присутности на Кубі совєтської бриґади, але у зв'язку з розвитком подій в Нікараґуа і Ель Сальвадорі дорадники президента Роналда Реґена рекомендували збільшити цю одиницю. Командиром військових з'єднань в Караїбському обширі назначено адмірала Роберта П. МекКензі.

ЛАВА ПРИСЯЖНИХ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ обвинуватила колишнього шпигуна в користь Совєтського Союзу Кристофера Джана Бойса за втечу з в'язниці в січні 1980 року. В 1977 році Бойс був засуджений на 40 років в'язниці, але через півроку йому вдалося втекти і він перебував на волі на протязі повних 19 місяців. Вміжчасі за ним шукали службовці Федерального Бюра Інвестиґацій і поліція не тільки в З'єднаних Стейтах Америки, але також в Канаді й інших країнах. Бойс, разом з приятелем Ендру Д. Лі на протязі багатьох років продавали засекречені інформації про будову американських сателітів совєтським шпигунам. З цією метою вони виїжджали часто до Мехіко і Австрії.

АДВОКАТ ГУБЕРНАТОРА СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ Бриндана Бирна попросив нюйоркську поліцію припинити слідство у справі дочки губернатора Сузен, яку потурбували вНю Йорку невідомі злочинці, відібравши при тому від неї золоту бранзолетку, перстень й інші вартісні речі. Адвокат Джан Деґнан заявив, що він це робить на виразну вимогу родини Бирнів і що припинення слідства є в інтересі їхньої дочки. Згідно з ранішими інформаціями нюйоркської поліції два напасники затягнули її до будинку на 78-ій вулиці і знасилували. Після того Сузен Бирн була перевірена лікарями в Ленокс Гілл шпиталі і звільнена.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР АЛЕКСАНДЕР ГЕЙҐ полетів до Мехіко на зустріч з міністром закордонних справ і може навіть з президентом Хозе Льопезом Портільйо. Темою розмов будуть справи Нікараґуа і правдоподібно конференція організації американських країн заплянована на 2-го грудня ц.р. Гейґ, який братиме особисту участь в конференції, шукатиме підтримки в мехіканського президента для політики З'єднаних Стейтів Америки у відношенні до посилених зброєнь Нікараґуа і громадянської війни в Ель Сальвадорі. Раніше Державний секретар у розмові з кореспондентами заявив, що ЗСА не завагаються навіть перевести бльокаду Нікараґуа, якщо Куба й інші комуністичні країни доставлятимуть тій країні зброю, очевидно, з метою поширювати розрухи в інших латиноамериканських державах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Треба дякувати Господеві...

День Подяки, святкований в Америці в усіх стейтах четвертого з черги четверга у листопаді, у цьому році 26-го листопада, сягає своєю історією до тих перших пришельців на американську землю, які пережили тут страшну зиму і дякували Господеві, що настали для них кращі дні.

Від довшого часу характер цього свята змінився, це сутородинне свято, в якому сходяться і приїздять навіть з далеких сторін члени родини, щоби бути разом, щоби заманіфестувати свій родинний сантимент і водночас ствердити ще раз, що вони свідомі залежности своєї долі від Всевишнього. Це сутоамериканське свято, сутоамериканська традиція, традиція гарна. Коли прирівнювати День Подяки до будь-котрого нашого традиційного свята, то цей День, насправді свято не церковне, а цивільне, громадське, родинне, зближений своїм духом до нашого Навечер'я Христового, до Святої Вечері, де за один стіл сідають всі члени родини й запрошені ті найближчі приятелі, які не мають власної родини.

Американський народ має чимало причин дякувати Господеві за те, що Він їм дарував. З пустки, з нічого, з країни, яку заселювали дуже рідко, здебільшого над ріками, тільки індіянські племена, постала на протязі двісті років наймогутніша у світі — мілітарно й економічно — держава. Це було насправді „американське чудо", без прецеденсу у будь-якій іншій частині світу. Не завжди велося американському народові гарно, мило, рожево. Були війни, були внутрішні заколоти, були заворушення, на наших очах тепер котиться хвиля злочинства, тероризму, існує поважна економічна криза й існує незгода, якими методами можна і треба цю кризу перебороти. Але водночас таки поруч із цією кризою і поруч із доріжнею і безробіттям в Америці таки панує найвищий у світі життєвий стандарт і ніхто ще в Америці з голоду не помер, а більйони йдуть на допомогу малорозвиненим чужим країнам. І на наших очах відбувається в Америці процес, який вказує на кращу майбутність — на те „моральне відродження", про яке говорив президент Роналд Реґен ще у своїй виборчій кампанії. Суперництво між Білим Домом і Капітолем існувало завжди — це не трагедія, а шукання „середини дороги", яку завжди можна знайти при добрій волі обох сторін, а тут, в Америці, державно-політична верхівка зріла, разураз доказує свою культуру.

Ми, українці, насправді не маємо в цьому році і у цьому Дні Подяки багато причин до радости. Україна переживає один із найважчих, один із найтрудніших періодів тисячолітньої історії. Але таких важких періодів було вже багато. Була татарська навала у XIII сторіччі із жалюгідним явищем „татарських людей", які вислуговувалися наїзникам, — була „велика руїна" на тлі занепаду Козаччини і трагічних внутрішніх чварів та браку провідницької руки таких мудрих гетьманів, якими були Виговський, Хмельницький, чи Мазепа, — було страхітливе правління німецького наїзника з Еріхом Кохом на чолі Райхскомісаріяту Украіне із безоглядними методами заселити Україну німецькими колонізаторами, а українців перетворити в їхніх рабів. Був період „воюючого комунізму" в початках большевицького панування, була „єжовщина", був нечуваний у всесвітній історії штучно зааранжований голод з ліквідацією приватної земельної власности, з насильницьким уведенням колективізації і перетворення селян у сільських робітників. Ото ж теперішній період в Україні не новина — історія України сповнена світлих і похмурих моментів, світлих перемог і ганебних поразок.

Теперішній період тому один із найважчих, що там, в Україні, Москва наставлена на перетворення всіх неросійських народів в СССР на один „радянський народ" з російською мовою, та водночас тут, у вільному українському світі нема лідерства, зате громада хворіє хворобою партійництва, відсутністю почуття потреби єдности і розсварена — чого не всилі зрозуміти наші земляки в Україні. І на очах корчиться, наша вільна громада. Цей подвійний неґативний для українських інтересів процес шкодить всім українцям без уваги на світогляд, без уваги на приналежність до тої чи іншої групи. Проте власне згадані історичні прецеденси наказують сподіватися, що й нинішній трудний час минеться. Українська людина тверда, туга, здоровий інстинкт і здоровий глузд таки бере верх. І в Дні Подяки треба вірити, що Добро переможе Зло, що добрий поганський бог Ормузд переможе злого Аримана. При всіх хибах і недостачах вільної громади маємо такі світлі моменти, як зріст культурних надбань і маємо таки можливість розвитку політичної думки. Підсумок такий, що й ми, українські громадяни, американські громадяни українського роду, можемо прилучатися до прослави Господа і дякувати за те, що нам дає.

Петро Байбак

У ДЕНЬ ПОДЯКИ

(До альбому вдячности братам з Бучаччини)

Ми виходці з України і поселенці на вільній землі Вашінгтона ось вже понад 30 років нашого перебування тут урочисто відзначаємо і святкуємо День Подяки на молитовний спомин і вдячність Всевишньому за порятунок від голоду перших поселенців-пільґрімів кілька сотень років тому.

Мені пригадалася ця шляхетно-молитовна традиція ще й тому, що вимушено в огні й шквалі Другої світової війни, покинувши наші рідні гнізда в Україні, ми в перспективі безнадійности та знедолености, стали кочовими мандрівниками та пільґрімами без керми та вітрил. Та нам, багатьом тисячам виходців з центрально-східніх земель України, блиснула короткотривала година перепочинку, — під опікою та в гостині в наших галицьких братів.

Це було пропам'ятного листопада 1943 року, коли нас, кілька ешельонів, з десятками тисяч втікачів з Наддніпрянщини привезено на порятунок від поневіряння з Вінниці до старокняжого Львова. Пам'ятаю, як ударно, зразково і жертвенно працювали робочі бриґади Окружного Українського Центрального Комітету на Львів, як швидко і оперативно перевозили людей на тягарових автах до церковних заль, театральних приміщень, будинків „Просвіти", кооперативів та до зголошених приватних квартир.

Пізніше почалася ударна акція „розвантаження" Львова від маси втікачів, приділяючи їх до різних округ і повітів Галичини. Мені і моїй родині припала нагода і щастя бути під опікою Повітового Союзу Кооператив у Бучачі.

То був незабутній день виїзду зі Львова до Бучача, день 14-го грудня 1943 року. Рятівником і комендантом біженської „експедиції", тоді в напрямі із Заходу знову на Схід, був заступник голови Повітового Союзу Кооператив на Бучач, мґр І. П. Винник, нині провідний діяч ООЧСУ. Шофером був П. І Когут. Треба було переїхати віддаль понад 200 кілометрів. Вечір і ніч випали дуже морозні. Нас в „експедиції" було п'ять родин з багатьма малими дітьми та старшими жінками, а всього разом було понад 20 осіб. Як на нещастя гумові шини на колесах часто випускали повітря. Авто ставало, помпою нагнітали повітря. Мґр І. П. Винник запопадливо на принагідних зупинках забігав до придорожних харчівень та звідтіля приносив малим дітям і старим жінкам рятівниче гаряче молоко і чай.

Десь між 2-3-ою годинами ночі наше тягарове авто прибуло до будинку Союзу Кооператив. На „струнко" — вже були на ногах бл. пам. Тадей Крамарчук, голова Повітового Союзу Кооператив, та його найближчі співробітники. За годину нас всіх вигідно примістили у заздалегідь приготованих мешканнях та й ще доставили з кооперативної їдальні гарячий харч.

Того ж дня нас всіх правно оформили на праці в Повітовому Союзі Кооператив на вигідних позиціях, приділили до їдальні, дали чималий грошовий аванс та додаткові приділи. І почалося наше правдиве раювання, та не надовго.

Нас всіх східняків, дуже вразила численність церков, як і те, що у неділі та святкові дні, вони були переповнені людьми. Але особливо нас глибоко вразило та дало нам надхнення і піднесення, — Богослуження і всенародна панахида по героях Крут, що відбулася в день трагічної події 29-го січня у великій церкві Василіян на горі. Могутньо і зворушливо співав чоловічий хор під батутою пана Винницького. Вражала велика кількість присутніх на панахиді з довколишніх сел української молоді. І от я, колишній совєтський невільник, відчув і збагнув лише тоді велич культу крови і героїв за державний ідеал.

Користуючись братньою протекцією союзівців, ми за кілька тижнів одержали, „кенкарти" — особисті виказки з написом „У".

Та під загрозою большевицької навали зі сходу, ми знову стали пакуватися в дорогу, вже востаннє прощаючись з рідною Українською Землею. І в цьому рішальному і рятівничому чині наші брати союзовці — галичани по-самаритянському пожертвували нам всі можливі матеріяльні скарби: по двоє коней на родину, повозки, овес, борошно та харчі.

У молитовній вдячності на інтенцію Дня Подяки в імені тоді мандрівної групи наддніпрянців, нині розселених по країнам вільного Заходу, висловлюю безмежно-глибоку і щирорелігійну молитовну вдячність комендантові для рятівничої акції Наддніпрянців у 1943 році, магістрові І. П. Винникові та всьому гронові бучаччців, що залишилися при житті.

Від того часу пройшло біля 40 років, а пам'ять про самаритянський подвиг бучаччців для нас українців-наддніпрянців житиме в наших душах досмертно.

Пластовій молоді та батькам

Юрій Старосольський. „Велика Гра". Гутірка про ідею й методу пластування. Рочестер, Принтінґ метод, 1979. Друге видання. 80ст.

Від часу, коли 1948 року появилось перше видання „Великої Гри" — ця книжка стала підставовим читанням для кожного пластуна понад 15 років життя. Це була не тільки „гутірка" — це було пояснення підстав пластової ідеології та пластового духа виховання в практиці. Не дивно, що тепер дві пластові групи (Перші стежі" та „Лісові чорти") зорганізували друге видання „Великої Гри".

„Велика Гра" стала дороговказом і допомогою в житті не одній людині, вихованій у Пласті. Крім індивідуальних користей — є й очевидна допомога громаді й народові. Та коли пластова ідея почала швидко поширюватись — небезпека успіху вела до небезпеки розросту — натякає автор. І так, не всі розуміли мету пластового виховання — чи це громада, чи батьки та й молодь. Не всі батьки розуміли чому саме посилають дітей на кожнотижневі сходини та кожнорічні табори. І не в усіх молодих була охота до строгої самодисципліни самовиховання.

Автор пояснює які спільні засади й методи мають Пласт і світовий скавтінґ. Це рух та гра, що виховують. Це ідеалістичний погляд на світ, альтруїзм на ділі, це увага звернена на характер із громадськими та моральними прикметами. У пластових зайняттях, пластовій грі йде підготова до життя, бо таким способом виробляється суспільний змисл та провідництво. Автор звертає увагу також на потребу викорінювання самолюбства, яке, коли не вгамоване — веде до міжпартійної гризні та злочинів.

Підкреслюючи власний, добровільний вклад праці молодої людини над собою — самовиховання — автор пояснює, яка різниця між пластовою методою та шкільною. Він звертає увагу на це як молода людина зуживає свій вільний час — „бо це може виховати, або зламати людину".

Оком педагога він спостерігав молодих людей, та словом знаменитого оратора висловив і пояснив який вплив і яку потребу товариства однолітків має юнацький вік. Тому Юрій Старосольський описує також потребу гри, яка має свою ціль, правила і способи — бо плекання чесної гри будує характер. Вплив природи, друзів та виховника — все це є сконденсовано пояснено та продемонстровано. Автор також говорить про громадську здисциплінованість, але рівночасно він остерігає перед сліпою слухняністю „що вбиває особовість".

Увага цієї книжки, як і пластової методи виховання — є звернена на потреби української громади. Наша громада, та наш нарід скористав із вихованих у Пласті громадян і провідників. Це доказано у громаді та на воєнних фронтах.

Тепер, коли ця книжка є доступна у багатьох примірниках, — треба щоб не тільки пластове юнацтво, але щоб і батьки прочитали її — тоді не тільки знатимуть чого ми хочемо в Пласті осягнути в ідеальній площині, але зможуть також допомогти в цій справі більш конкретно, бо за одну годину кожного тижня важко виховати перфектного пластуна чи пластунку.

Лариса М.Л.Онишкевич, ПС

Михайло Кучер

РЕВОЛЮЦІЙНА ПЕРЕБУДОВА РОДИНИ В СССР

Комуністична революція та її наслідки незвичайно вплинули на долю родини в СССР, включно з Україною.

СССР характеризує перехід від хліборобського суспільства до індустріяльного. Комуністична партія, прийшовши до влади, зразу зліквідувала старі закони про родину і шлюб. Було введено в дію революційні закони. Ленін запевняв, що совєтська влада, перша в світі знищила старі буржуазні закони, які поставили жінку у нерівне становище у відношенні до мужчини.

Закони 1917-1918 років ввели: 1. Секуляризацію шлюбу, церковний шлюб став непотрібний, 2. Шлюб став вільним від раніше обов'язуючих обмежень, 3. Признано свободу розводу, 4. Визнано рівноправність дітей. Шлюбні і позашлюбні діти рівні перед законом. Мати має право виявити, хто батько дитини.

Тепер влада у Совєтському Союзі стала перед нелегким вирішенням проблеми так зв. комуністичної родини. Комуністична пропаганда впевняє, що в родинах зникне матеріяльний розрахунок і нова комуністична родина матиме за основу тільки любов і взаємну пошану. Так говорить пропаґанда. Життя виявляє дещо інше, а саме заник родини, що вже стало гострою проблемою.

В СССР — помітне відмирання основних функцій родини. Пропаґанда говорить тільки про продовження роду. Але і ця функція відмирає. Кількість народжень в родині в СССР щороку зменшується.

Для прикладу наведемо таблицю систематичного зменшення народжень. Дані офіційні-совєтські, бо інших не маємо:

1925 рік	44,7	чол.
1930 "	39,2	"
1940 "	31,3	"
1950 "	26,7	"
1960 "	24,9	"
1965 "	18,5	"
1966 "	17,2	"

Ці дані підлягають дальшому зменшенню. Причин до такого явища — кілька, а головна — суть комуністичної системи. Із зменшенням кількости народжень партія (система) бореться, але досі безуспішно.

Зрештою, зменшення кількости народжень спостерігається також у сателітних комуністичних країнах, т. зв. народної демократії. Дані на одну тисячу душ.

	1950 рік	1960	1963
СССР	26,7	24,9	21,3
Болгарія	25,2	17,8	16,7
Польща	30,7	22,4	19,6
Румунія	26,2	19,1	16,2
Чехо-Словаччина	22,3	15,9	16,9

У капіталістичних країнах, натомість, помічається в середньому збільшення кількости народжень. А в СССР маємо поступове зменшення народжень. З тим пов'язані великі зміни в суспільстві, а саме непропорційно велике число старого непрацюючого населення у відношенні до молодого — працюючого. Цей процес також можна завважити і в ЗСА, але в інших умовах. А це вже тривожне явище, хоч досліди охопили невеликий історичний період. Тому вже тепер можна ствердити, що вимирання народу — закон комунізму. І це совєтська пропаґанда називає процесом „будови нового суспільства".

Тут варто згадати професійну працю жінок в СССР та підвищення їх культурного рівня. Таке явище, щоправда, помічається і в капіталістичних країнах, але там жінка, як правило, працює доти, доки не має дітей. Якщо діти є і вони виростають, жінка звичайно повертає на працю. Таки чином в капіталістичних країнах родина і діти здебільшого не терплять від праці матері.

В СССР картина інша. Там материнська і професійна праця суперечать собі, а це веде до обмеження материнства. Жінка, яка не хоче відмовитись від професійної праці, йде по лінії зменшення кількости дітей. Щоби мати добру професійну працю — потрібна професійна освіта, тому жінки відкладають народження дітей до закінчення школи. Таким чином зменшується біологічний період за рахунок молодих років. До того статистика показує, що чим менша професійна кваліфікація жінки, тим менша її заробітна платня і тим більше у неї дітей.

Є ще й інші причини, а саме підвищення культурного рівня жінки. Статистика тут каже, що чим вищий культурний рівень населення, тим менша кількість народжень дітей. Жінка з вищою освітою бере участь у культурному житті суспільства. Інтелектуальний обрій поширюється і вона не хоче мати багато дітей.

Для прикладу візьмемо 8,468 одружених жінок міста Ґорький в СССР, що працювали. Як у них була справа з т. зв. „бюджетом часу" в залежности від кількости дітей. Хатня праця в годинах на тиждень:

(Закінчення на стор. 6)

Осередок у Вінніпеґу влаштовує архівну виставку

Вінніпеґ, Ман. — Осередок Української Культури й Освіти влаштовує виставку документів, карт, фотознімок тощо із колекції архіву Осередку. Виставка документальних матеріялів проходитиме в Ґалерії Осередку Української Культури й Освіти при 184 Александер авеню Іст від 30-го листопада ц.р. до 15-го січня 1982 року. Провінційний архивіст Манітоби Пітер Бавер відкриває виставку о год. 8-ій вечора, у понеділок, 30-го листопада.

Виставка відзначає 9--річчя перших українських поселенців в Канаді, Василя Елиняка і Івана Пилипіва, дня 7-го вересня ц.р.

Експонати виставки вказують на багатогранність архівної колекції для глибших наукових дослідів. В архівах Осередку Української Культури й Освіти є велика кількість документів, мап, рукописів, знімок, які вказують на певну послідовність розвитку української культури в Канаді.

ДЖАН ГІНКЛІ, ЯКИЙ НАМАГАВСЯ ВІДІБРАТИ собі життя через повішення у в'язничній келії, потребує психіятричної терапії, — заявив його батько, нафтовий маґнат з Денверу, Коло. Газета „Балтімор Івнінґ Сан", цитуючи слова Джана Гінклі, пише, що батько обвинуваченого в замаху на життя президента Роналда Реґена Джана, мол., судитиме федеральний Уряд за недбальство і поганий нагляд над його сином. Молодший Гінклі, якому минуло 26 років життя, перебуває під арештом від 30-го березня ц.р., тобто від виконання ним атентату на Президента, у якому були поранені також ще три інші особи, між ними пресовий секретар Білого Дому Джеймс Брейді.

Марта Тарнавська

ЩОДЕННИК ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА*

I

Не часто появляються українською мовою книги, що є водночас і важливим внеском у розбудову нашої культури і незвичайно цікавою, захоплюючою лектурою для українського читача. Такою вийнятковою книгою була видана 1970 року хронологія життя і творчости Лесі Українки, зредаґована Ольгою Косач-Кривинюк **, і такою вийнятковою — і ще більше для читача сприйнятливою та інтересною книгою — є „Щоденник" Володимира Винниченка.

Щоденник цей, взагалі, явище унікальне. Навряд чи був колинебудь (і чи буде?) в нашій літературі особистий документ, що своєю щирістю, багатством і різноманітністю тем, глибиною думки, виробленим літературним стилем та колосальним обсягом охопленого часу міг би (чи зможе) рівнятися із щоденником Винниченка. Бо щоденник цей віддзеркалює не рік, не два, а повних сорок років багатої у важливі події доби й автором його є людина великого маштабу: письменник і мислитель світової міри та провідний політичний діяч і державний муж України.

Щоденник цей, взагалі, — маленьке чудо. Подумати тільки: велика революція, дві світові війни, часта конспірація, арешти, втечі, нелеґальні переходи кордонів, скитання, і врешті — життя на відлюдді у Богом і людьми забутому „Закутку" на півдні Франції... Чи не чудо, що за таких обставин 41 записних книжок великого, але не надто шанованого українського письменника не пропало, а збереглося?

Чудеса теж мають свої реальні підстави. Збереження архіву Винниченка, що включав не лише його багатий щоденник, бібліотеку, малярські праці, але й цілу низку викінчених і ще недрукованих літературних та філософських творів, завдячуємо передусім одній людині. Григорій Костюк, що від 1952 року очолює Комісію для вивчення і публікації спадщини Володимира Винниченка при Українській Вільній Академії Наук у ЗСА, посвятив Винниченкові труд усього свого життя. Витривала довголітня праця Григорія Костюка починає давати щедре жниво: багатий архів Винниченків, що його Костюк перевіз із Франції до сховищ Колюмбійського університету, стає джерелом нових наукових досліджень: пишуться нові докторські дисертації, опрацьовуються бібліографії, влаштовуються наукові конференції дослідників, друкуються поступово залишені у манускриптах твори. Можна сказати, завдяки Костюкові, на наших очах родиться нова дисципліна: винниченкознавство. Століття від дня народження письменника відзначено і науковою конференцією, і виставою „Чорна Пантера і Білий Ведмідь", і появою двох знаменних книг. Перша це — збірка раніше друкованих досліджень і статтей Григорія Костюка „Володимир Винниченко та його доба" *** що дає немов підсумки проробленої праці і що є — маємо надію — предвісником великої майбутньої монографії про Винниченка. Друга це — справжня сенсація українського книжкового ринку — перший том Винниченкового „Щоденника".

Винниченко почав свій щоденник у 1911 році. Вже тоді він був відомим письменником: роман „Чесність з собою" викликав уже контроверсію в пресі. Винниченко жив за кордоном і його перші записи — з Італії і Франції. Життя його вже пов'язане із життям Розалії Ліфшиць, що стане згодом дружиною і невідступним товаришем Винниченка аж до останніх днів його життя. І сам щоденник, що почався від випадкових нотаток 30-тирічного письменника, перетворився поступово в історичного свідка багатої на події і роздуми сорокалітньої життєвої мандрівки.

Надрукований перший том „Щоденника" охоплює 9 перших записників, що їх вів письменник від 1911 до 1920 року. Всіх записників є в архіві 41 і цілість — за пляном — повинна вкластися у п'ять томів. Цей матеріял вимагає величезної і кропіткої редакційної праці. Ми хочемо вірити (і віримо!) редакторові, що записки Винниченка публікуються „без будь-яких цензурних скорочень, переробок, тощо" і що всі тексти записів подаються „точно так, як їх занотував автор" (с.8), але вистачить глянути на репродукований в томі автограф Винниченка, прочитати кілька сторінок щоденника та покористуватись посиланнями до редакційних приміток, щоб зрозуміти з якими труднощами мусить боротися редактор такого тому. Винниченків щоденник поєднує і готові, майже відшліфовані, літературні записи епізодів, характеристик, діялогів, і лаконічні, повні скорочень, символів та приватного шифру нотатки, часом зовсім для невтаємничених незрозумілі. Відчитання й роз'яснення Винниченкових записників напевно забере ще чимало часу і наступні чотири томи ще не зараз, мабуть, будуть готові до друку, але найважчі перші льоди проломано: перший довгоочікуваний том, уже в руках читача і він виправдує кладені на нього сподівання.

Винниченко вів свій щоденник для „самоаналізи й самоорганізації", щоб „зупинятися перед собою і перевіряти" (с. 118). Ідеалом його є щирість — „Найбільша, оголена, безоглядна, до найтемніших куточків правдивість, одвертість, об'єктивність" (с. 23). Письменник не вагається нотувати інтимні факти й почуття та психічні стани душі, поруч із подіями, роздумами, афоризмами, портретами із життя, зарисами нових літературних творів, публіцистичними коментарями на політичні і соціяльні теми, мовними знахідками тощо. Що можна сказати про автора на основі самих тільки вражень від „Щоденника"? Він, передусім, — гуманіст. Як письменник, він спостерігає й описує життя з об'єктивної відстані, але в нього завжди пробивається особливе тепло і співчуття для людей. Як реалістично і як зворушливо описана, наприклад, сцена на залізничній станції, коли жінки виряджають своїх коханих на фронт (с. 74-75) — усім, хто забув уже, яке страхіття — війна, варто прочитати і відчути серцем цю болючу картину!

Продовження буде

* Володимир Винниченко. Щоденник. Том I, 1911-1920. Редакція, вступна стаття і примітки Григорія Костюка. Едмонтон-Ню Йорк: Видання Канадського Інституту Українських Студій і комісії УВАН у ЗСА для вивчення і публікації спадщини Володимира Винниченка, 1980. 499 сторін. ілюс. Ціна: 30 ам. долярів у твердій оправі.

Відвідини Владики Кир Іннокентія у Міннеаполісі

ОТЕЦЬ ПРЕЛАТ Д-Р СТЕПАН КНАП-МИТРОФОРНИЙ ПРОТОЄРЕЙ

У неділю, 1-го листопада ц.р., українські католицькі парафії св. Константина в Міннеаполісі і св. Стефана в Сейнт Полі, урочисто вітали Владику Іннокентія Лотоцького, з нагоди його першої в Міннесоті єпископської візитації. Ці відвідини викликали загальне піднесення у громаді, бо в цьому часі відбулася також хіротонія широковідомого і заслуженого місцевого пароха о. прелата д-ра Степана Кнапа. За його визначні заслуги для добра Церкви і українського народу Патріярх Української Помісної Католицької Церкви, Блаженніший Отець Йосиф іменував його митрофорним протоєреєм.

Владика Іннокентій Лотоцький вручає жезл новоіменованому митратові о. д-рові Степанові Кнапові

Життя цього трудолюбного священика позначене жертвенною працею і багатими успіхами. Народжений в Сімпсоні, Пенсильванія, в родині українських поселенців з Лемківщини, о. прелат Кнап за 49 років душпастирської праці став одним із передових душпастирів нашої Церкви.

Він багато спричинився до розбудови релігійного і культурного життя в цій країні. В тридцятих і сорокових роках в місті Арнолд-Ню Кенсінґтон він зорганізував українську школу, осередок культури, придбав приміщення для монахинь і збудував нову церкву. В п'ятдесятих роках в Дітройті виплатив парафіяльні довги, збудував приходство і приміщення на манастир.

У Гемтремку він закінчив будову приходства, закупив приміщення для монахинь, викінчив мистецьке оформлення місцевої церкви і збудував першу в Америці українську середню школу. В шістдесятих роках у Чикаго він поробив заходи для придбання українського дому для старших віком людей. Цей задум не увінчався успіхом тільки тому, що в скорому часі він переїхав до Міннеаполісу.

Приїзд о. прелата Кнапа до Міннесоти історія запише як одну з найвизначніших подій у житті місцевої української громади. Коли отець прелат побачив, що церковне приміщення, збудоване в 1913 році, вже не задовільняє набагато збільшеної громади, він зразу взявся до збирання фондів на будову нової церкви.

Завдяки його заходам, вмілості і організаційному хистові в 1972 році панорама міста прикрасилася збудованою в українському стилі святинею, приходством і приміщенням на музей, де зберігаються зразки українського мистецтва. Також за короткий час ця невелика числом парафія сплатила всі заборгування.

Цю успішну працю належно оцінили церковні зверхники. В 1962 році Папська столиця нагородила о. Кнапа званням монсеньйора і Папського шамбеляна. В 1973 році Блаженніший Отець Йосиф іменував його почесним крилошанином, а в 1976 році Папа Павло УІ відзначив його званням прелата.

Хіротонію о. прелата Кнапа митрофорним протоєреєм започатковано в заповненій по береги церкві св. Константина. Торжественну Св. Літургію служив отець номінат в асисті о. ігумена Патрікія Пащака, ЧССВ, з Ню Йорку, о. Бернарда Панчука, ЧССВ, з Дітройту, і о. Роберта Рибловського з Міннеаполісу. Співав церковний хор під керівництвом інж. Євгена Карпяка.

Під час хіротонії Владика Іннокентій відчитав спеціяльну грамоту від Блаженнішого Патріярха Йосифа, в котрій він звернув увагу на особливі заслуги о. прелата Кнапа для української Церкви і народу. Після того, коли хор співом повторює слово „ахіос", себто гідний, Владика вручив йому на шию хрест, набедреник, наложив на голову митру, а в руки дав жезл. Владика також виголосив глибоку змістом проповідь про значення релігії у житті людини.

Цього самого дня в шкільній авдиторії відбувся святковий бенкет з участю біля чотириста парафіян і запрошених гостей. Цю частину свята приготовив комітет, очолюваний Дмитром Татарином. Страви приготовили пані парафії під керівництвом Марії Стець. До столів подавали членкині Організації Української Католицької Молоді. Господарем бенкету був д-р Михайло Козак. Він також підніс тост у пошану Владики Іннокентія і о. митрата Кнапа.

З привітами виступали: о. Панчук, д-р Іван Дорощак, від парафіян, інж. Дмитро Григорчук з Чикаго, Ярослав Дужий з Дітройту, а також маестро Михайло Дмитренко, виконавець мистецького оформлення церкви св. Константина.

З короткими промовами виступали: о. ігумен Пащак проф. Петро Стасів, директор середньої школи в Дітройті і головний прокурор стейту Міннесоти Воррен Спанавс.

Багато краси і різноманітности програмі дали пісні церковного хору і народні танці у виконанні ансамблю „Заграва" під мистецьким керівництвом Анатолія Кушніра.

Головну промову виголосив Владика Іннокентій. Він закликав присутніх, зокрема молодь, сильно держатися своєї Церкви, зберігати рідний обряд, традиції і плекати українську мову.

Свято закінчив о. митрат Кнап. Він подякував всім за чисельну участь і висловив вдячність Блаженнішому Патріярхові Йосифові та Владиці Іннокентію за їхнє прихильне ставлення до нього і за високе відзначення.

Піснею „Боже, вислухай благання" закінчено цей урочистий день.

Зустріч з українськими письменницями у Ню Йорку

У неділю, 25-го жовтня ц.р., в Ню Йорку відбулася зустріч із українськими письменницями, яку зорганізував 82-ий Відділ Союзу Українок Америки.

Виступили письменниці Діма, Уляна Любович, Марія Лівицька-Холодна та Іванна Савицька. Голова Відділу Іванна Клим відкрила зустріч, привітавши письменниць та усіх присутніх. Відтак вона представила Мирославу Знаєнко, яка коротко подала біографічні дані кожної учасниці вечора.

Першою виступила Діма, відома зі своїх поезій та численних творів для малят. Вона читала свої спогади про недавню подорож в Україну. Чудовими описами Закарпатської України та цікавими епізодами зі своїх переживань Діма зворушила присутніх, які вщерть виповнили залю.

Уляна Любович, відома журналістка та редактор журналу „Наше Життя", прочитала два короткі нариси із недрукованої збірки під назвою „Поїздами". Веселий нарис описував першу подорож письменниці ще дванадцятирічною дівчиною. Слідував опис повернення письменниці із Казахстану. Слухачі прийняли цей тужливий роздумливий нарис У.Любович щедрими оплесками.

Учасники вечора мали небуденну нагоду послухати виступ широковідомої української поетеси Наталії Лівицької-Холодної — її перший від 1955 року. Сказавши, що Америка не сприяла її творчості, Лівицька-Холодна прочитала цілий ряд віршів про життя в цій прибраній країні. Вона сказала, що належить до тієї епохи письменників, яка вже відійшла; майбутність належить до таких як Василь Голобородько, перед яким вона складає свій стильос.

На кінець вечора виступала Іванна Савицька, яка причитала спогади про свою рідну Лемківщину, написані лемківською говіркою, у вокально-музичному супроводі Христі Карпевич. Жартівливий нарис про перше кохання дитинства розвеселив публіку. До сліз зворушені слухачі теплими оплесками прийняли нарис І. Савицької про поворот після багатьох років до місця свого народження.

82-му Відділові СУА належиться щире признання за зорганізування та переведення зустрічі. Доказом потреби подібних імпрез була численно зібрана публіка. Шкода тільки, що між слухачами було так мало молоді.

Наталка Мартиненко

Д-р О. Ґудзяк очолив Відділ УЛТПА

Дня 7-го листопада ц.р. у Сиракюзах в одному з місцевих готелів відбулися загальні збори Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки на терені Ню Йорку, у висліді їх д-р Олександер Ґудзяк уже вдруге очолив цей Відділ.

Зборами провадив д-р Богдан Ґарбовський, а секретарював д-р Михайло Логаза. Участь узяли члени Відділу із дружинами, разом 16 осіб із трьох осередків терену Відділу - Рочестеру, Сиракюз і Ютики.

Вичерпні звіти дворічної діяльности Управи Відділу подали уступаючі голова д-р Володимир Когутяк, секретар д-р Михайло Логаза і скарбник д-р Іван Кіндрат. Контрольна комісія у складі д-рів Теофіля Артемовича й Іляріона Домбачевського подала звіт із перевірки діловодств і на внесок д-ра Ґудзяка уступаюча Управа одержала абсолюторію.

Крім голови д-ра Ґудзяка, збори вибрали головою-наступником д-ра Михайла Троцюка із Ютики та переобрали д-рів Логазу і Кіндрата на їхні дотеперішні діловодства секретаря і скарбника. До Контрольної комісії обрано д-рів: В.Когутяка, І.Домбачевського і Т.Артемовича.

Збори висловили окрему радість із вибору голови-наступника в особі молодого д-ра М.Троцюка та бажали йому успіхів у приєднанні до нашого Відділу молодих лікарів і студентів медицини нашого терену, бо від припливу молодих лікарів залежить дальша життєдатність і розвій цього малого Відділу УЛТПА, який в кількох останніх роках утратив п'ятьох лікарів із терену Відділу в особах св.п. д-рів Василя Жовнировича, Дмитра Капітана, Івана Подюка, Клима Мельника й Антона Процьківа та трьох емеритів — д-рів Михайла Семчишина, Всеволода Клюфаса й Івана Жовнировича, які змінили свій осідок з цього терену на далеко віддалені місцевості. Тому поповнення членства цього Відділу молодими лікарями є справою „бути або не бути".

Збори закінчилися спільною вечерею, під час якої у виміні думок на тепер актуальну тему чи тільки професійного, а чи професійно-громадського характеру організації наших лікарів в УЛТПА, висловлено думку, щоб бодай частину своїх ширших сходин проводити на терені власних установ та сполучити їх зі популярними доповідями для ширшого громадянства про охорону народного здоров'я.

М.Л.

Рефлексії після концерту хору „Сурма" в Чикаго

Коли земля вкривається золотом тканим листям, а проміння сонця прощаються із літом — це, звичайно, час для різного роду імпрез.

І так восени цього 1981 року яка ж радість огорнула моє серце, коли почула, що ось 10-го жовтня, о 7-ій годині вечора, в технічній школі Лейн, почую знову відновлений репрезентативний чикаґський хор „Сурма", збагачений молодими силами, під диригентурою д-ра Василя Трухлого. І не завелась я у своїх сподіваннях. Виконання кожної музичної точки лишаю рецензентам. Згадую тільки свої переживання і відчування.

Відкривається завіса. На сцені 60 співаків у темних одягах — гарне оптичне явище. При фортепіяні молода талановита не тільки акомпаньяторка, але і віртуоз та заступник диригента, відома вже в Чикаґо і поза ним мгр Надя Савин. Вона зодягнена в сукню з делікатною вишивкою. Входить диригент д-р Василь Трухлий. Привітальні оплески — і починається концерт.

Наче в Божому Храмі пливуть звуки „Блажен муж" А.Гнатишина. Відразу полонить публіку голосово збалянсований хор і відчувається велич співу під вмілою рукою диригента. Чергуються пісні: „Прометей" муз. К.Стеценка, „Гуляли, гуляли" муз. О.Нижанківського, „Ой, зійшла зоря" муз. М.Леонтовича, „Карпатські січовики" муз. Г.Китастого. Прекрасне виконання - з могутнього фортіссімо до пianіссімо — зворушує мою душу і кожну пісню переживаю з виконавцями. Крім диригента і хору, подивляю теж солістів, з котрих кожний на своєму місці: тенори — Я.Головко, М.Крихтяк, Б. Куцан, М.Филипович, Я.Петраш; баритони — М.Желехівський, В.Зарицький; бас Т.Ванджура. Оплескам немає кінця і треба повторити декілька пісень.

Репертуар хору переплітає танцювальний ансамбль „Громовиця", при гучних оплесках публіки. Відчуваю, що не тільки я, але й присутні, виявляють признання за чудове виконання.

Продовжується програма. Танок „Дух волі", а далі пісні: „Огні горять" муз. С. Людкевича, „Не шкодую за літами" Г.Китастого, „Ясени" Кривенького. Першу частину закінчує танок „Раківчанка".

Після перерви — зміна одягів, зі смаком відповідно до сучасних настроєвих пісень, як „Калиновий гай" І.Шамо, „Сусідка" Я.Яшневича, „Карпати" І.Шамо, „Ой, по горі" обр. М.Гринишина.

І знову танцюристи з мистецьким виконанням „Гопака".

Після танку на затемнену сцену входять зі співом „Ой видно село" (образ гідний уваги) наші „славні козаки" в шароварах, при фортепіяні в полтавському строю, наче жива лялечка — Надя Савин. Коли запалюють на сцені світло, входить диригент д-р В.Трухлий, мов справжній гетьман, під бравурні оплески. Ллється безсмертна пісня П.Ніжинського „Закувала та сива зозуля", а далі — „Вилітали орли" К.Стеценка, „Засяло сонце золоте" І.Недільського й „Коломийкою" А.Гнатишина закінчується. На домагання публіки слідує наддаток. Серед квітів і подяк на сцені за такий незабутній мистецький вечір дехто йде на зустріч з виконавцями, на вечерю, а дехто — домів.

Тільки жаль ще сьогодні стискає серце, коли подумаєш, що така велика українська чикаґська громада, а багато місць світило пусткою, хоч така дійсно мистецька одиниця, репрезентативний чикаґський чоловічий хор „Сурма" обходив свій 30-річний ювілей без зрозуміння і підтримки на дусі всією чикаґською громадою за свою жертвенну та повну посвяти працю. Це трошки соромно.

А треба признати, що таким прецизійним, мистецьким виявленням не завжди можуть похвалитись позамісцеві гості, яких радо вітає у себе Чикаґо.

Бажаю дальших успіхів у несенні слави нашої рідної української невмирущої пісні. Щасти Боже.

Марія Плешкевич

Кредитова Кооператива в Бостоні

Українська Братська Федеральна Кооператива в Бостоні, що перейшла п'ятий рік свого існування з майном півтора мільйона, дає своїм членам всі грошові обслуги, які дають всі американські банки, одна тільки різниця, що наша Кредитівка дає більші дивіденди від ощадностей, а бере менші відсотки від позичок, якого б роду ці позички не були. За час свого існування наша Кредитова Кооператива, хоча й з невеликим майном, все ж таки дала деяку допомогу нашим установам, а саме; для української православної церкви в Бостоні — двісті п'ятдесят долярів; для української католицької церкви — 250 долярів, для Рідної Школи, Пласту, СУМ–А — по сто долярів, на український Католицький Крайовий Собор у Вашінґтоні, Д.К., пожертвувала тисячу долярів. Останньо наша Кредитівка пожертвувала для Спілки Української Молоді, Осередок ім. В.Біласа в Бостоні, котра від довгих років веде національно-виховну працю серед нашої молоді, бере активну участь у всіх українських національних святах, а також де тільки треба репрезентувати українців бере участь, не шкодуючи своєї праці, ні труду для загальної справи. Спілка Української Молоді мала свій річний фестин, з українськими танцями, на котрому голова Української Братської Федеральної Кооперативи в Бостоні д-р Іван Дідюк вручив чек на 2,000 долярів голові Михайлові Носалеві на розбудову дому СУМ—А і для виховання молодого покоління. Передаючи чека, д-р

Д-р Іван Дідюк (справа), ініціятор, основник і голова Української Братської Федеральної Кооперативи в Бостоні, передає чек на дві тисячі долярів голові Спілки Української Молоді Михайлові Носалеві

І.Дідюк коротко з'ясував ціль і значення Кредитової Кооперативи. Він сказав, що відколи існує українська громада в Бостоні, вона складала свої гроші до різних банків, але чи досьогодні бодай один із них подарував на наші цілі бодай п'ять долярів? А Кредитівка за такий короткий час пожертвувала на українські цілі три тисячі вісімсот долярів, підкресливши, що якщо всі українці Бостону вклали б свої ощадності в Кредитівці, ми сьогодні багато більше могли б пожертвувати на українські цілі. Наша Кредитівка платить сім відсотків від звичайних ощадностей, дає безкоштовну асекурацію на дві тисячі долярів, має всі „мо'ні маркет" сертифікати, як рівнож кожне чекове конто є державою забезпечене на сто тисяч долярів.

Парк Маркіяна Шашкевича в 170-річчя

В неділю, 8-го листопада ц.р., українська організована спільнота вшанувала 170-річчя від дня народження Маркіяна Шашкевича зложенням квітів у підніжжя його пам'ятника на Пойнт Даґлес та наданням парку його імени. Це проголошення в присутності представників КУК, священства та окремих організацій зробив представник міста Вінніпеґу Р.Бікел.

Точно згаданого дня вполудне була відправлена Панахида за упокій душі будителя українського народу о. Маркіяна. До церкви св. Андрея на Пойнт Даґлес прийшли організації зі своїми прапорами, а шкільна дітвора з квітами.

Панахиду відслужили разом із о. митратом Й.Пуляком, парохом церкви св. Андрея, о. митрат Роман Добрянський, о. ігумен Рафаїл Мельник, ЧСВВ, та о. д-р Петро Романишин. Останній сказав відповідне до цієї події слово.

Після Панахиди оформився похід з церковними хоругвами та організаційними прапорами. Похід вели українські ветерани. Коло пам'ятника Маркіяна Шашкевича, який українці Вінніпеґу збудували в 1943-44 роках з нагоди сторіччя від дня його смерти, зібралося численне громадянство. Після зложення одного великого вінка від усієї організованої громади представниками КУК, шкільні діти „Рідної Школи" парафії св. Андрея та „Рідної Школи" УНО поклали в'язанки квітів.

Святкове слово виголосив д-р Михайло Марунчак, голова Інституту Заповідника Маркіяна Шашкевича та редактор „Шашкевичіяни". У своєму слові він підкреслив ролю богослова Маркіяна в відродженні українського народу, який привернув своєму народові рідну мову та воскресив його національне життя.

Бесідник вказав теж на заслуги Т-ва „Рідна Школа" Маркіяна Шашкевича у побудованні й опіці пам'ятником о. Маркіяна та на вклад парафії св. Андрея та її пароха о. митрата Й.Пуляка на остаточне оформлення парку Маркіяна Шашкевича. Саме стара площа церкви св. Андрея стала основою створеного парку, місто Вінніпеґ поширило площу та перебрало в опіку цей парк.

На площі є ще два інші пам'ятники, один присвячений українським піонерам, а другий—українським воякам, які впали в Другій світовій війні. Всі три пам'ятники, як сказав бесідник, творять символічну цілість українського вкладу в розбудову Канади з познакою Шашкевичівського духу.

Була також деклямація пластуна А.Гавалешки поезії, яку написав В.Барабаш з нагоди 170-річчя.

Свято закінчено піснею-молитвою „Боже, вислухай благання" та канадським славнем. Увесь цей святковий акт набрано на телевізійну плівку, яка з іншими історичними картинами з Пойнт Даґлес творитиме документальний фільм. При цьому варто згадати, що Пойнт Даґлес та його Іміґраційний дім став історичною брамою, через яку перейшли великі тисячі українських іміґрантів, які поступово заселяли захід Канади.

М.Г.М.

Українці в Ровд Айленд

Відзначення 200-річчя Незалежности З'єднаних Стейтів Америки зацікавило усі національні групи нашого стейту та дало поштовх у напрямку їхньої праці у майбутньому. Очевидно, українська група теж взяла активну участь у св'ят куванні.

Український День у Варвик Молл, влаштований нашою групою, був чудово зорганізований, на високому культурному рівні та зацікавив великі маси населення українською культурною спадщиною.

Від 1-го серпня 1977 року за наказом губернатора нашого стейту Дж. Джозефа Геррагі проголошено організацію „Ровд Айленд Герітедж Комішен."

Завданням цієї організації є: відзначати культурні та історичні події в Ровд Айленді; вивчати економічний, соціяльний та культурний розвиток стейту; підтримувати традиції різних етнічних груп; розвивати добросусідські відносини та порозуміння поміж громадами стейту.

За короткий час після цього українські організації нашого стейту, загальною працею створили Український підкомітет згаданої Комісії спадщини, до якого належить 30 осіб. Із них двоє є комішинерами, які репрезентують українську групу на стейтовому рівні. Кожного року ми беремо участь у святкуванні Дня спадщини нашого стейту, що його щорічно відвідує пересічно 26-30 тисяч осіб.

Цьогорічний День спадщини 1981 припав на 20-го вересня. У святкуванні взяли участь славні вже наші танцюристи, які цього і минулого літа відбули двохтижневі курси українських народних танців на „Союзівці". „Українське село" мало показ писанок, вишивок, різьби, інформаційну будку та українську кухню. Наші танцюристи, хор й інші відвідують другі національні групи, де їх щиро вітають. У січні кожного року проголошуємо День Незалежности. Участь у щорічному Дні спадщини зробила нам додаткову прислугу: Рада розвитку Ровд Айленд приготовила серію прозірок у зв'язку з пропагандою, щоб знову притягнути так звані „високі кораблі" („толл шипс") до нашого славного Нюпорту. У цій серії, яка присвячена головно „високим кораблям" з попередніх змагань, є також певна кількість прозірок важливіших місцевостей і подій у Ровд Айленді. В тім є включені тільки дві прозірки з фестивалю, одна з них є з українського станку, бо він так був винятково гарний і тому заслуговував на таке вирізнення.

Вже більше року спеціяльно призначений публікаційний комітет працює над виданням книжки про українців у Ровд Айленді, збираючи матеріяли про участь українських організацій та видатних українців у історичному розвитку стейту.

Надіємося, що в 1982 році ця праця завершиться успіхом. Українців в Ровд Айленді небагато, і ця горстка людей працює не тільки в Українському спадщинному підкомітеті, але й в церквах, братських організаціях, СУА тощо. Більшість членів цього комітету є також членами Народного Союзу.

Таїса Децик

Спогад чи пожвавлення?

71-ий Відділ Союзу Українок в Джерзі Сити, Н.Дж., збагнув недолю конструктивної вітки українського народу, явний брак зацікавлення Лемківщиною, що, може, й межує зі занедбанням, і тому влаштував „Вечір, присвячений Лемківщині", що відбувся в залі Народного Дому в суботу, 11-го жовтня ц.р.

До виконання програми запрошено письменницю й журналістку, шанувальницю Лемківщині й лемківської говірки, Іванну Савицьку, яка зворушливо накреслила чотири етюди „Квіт папороті", „В новітніх катакомбах", „Перша любов" „Відчиняю заржавілі двері". Їх переплітала вокальними ілюстраціями Христина Карпевич, ожививши спогади присутніх про лемківські Карпати: „Ой, верше, мій верше", лемківська пісня „Ой, співаночки мої" та іншими лемківськими піснями.

З колекції Павлини Гоць влаштовано показ лемківської жіночої ноші. Хор Відділу під дириґентурою інж. Дмитра Олійника виконав три пісні. Голова Відділу Євгенія Рубчак прочитала твір Богдана Ігоря Антонича „Елегія про співучі двері"; вона також відкрила вечір вступним словом та добре опрацьованим рефератом про Лемківщину. Культурно-освітня референтка Галина Білик при співпраці голови Відділу доповнила вечір виставкою експонатів книжок, писанок, картин і світлин церков Лемківщини.

Численна лемківська громада висловилась із вдячністю про цей вечір, який ще цупкіше з'єднав українську громаду. При чаю й солодкому присутні зворушено дякували Іванні Савицькій за участь в цьому вечорі.

Катерина Коць

Канадська Митрополія відзначила своє 25-річчя

У днях 3-го і 4-го жовтня ц. р. Канадська Митрополія під кермою Митрополита Максима відмітила свій Срібний Ювілей, а з тим і ювілейні дати Митрополита Максима: 30-річчя його єпископської хіротонії та 25-річчя керми Канадською Митрополією. Канадська Митрополія була створена ерекційною булею Папи Пія XII 3-го листопада 1956 року.

На ці небуденні святкування українців католиків Канади завітав запрошений префект Східньої Конґреґації кардинал Владислав Рубін, який прибув до Вінніпеґу вже 1-го жовтня. В днях 2-го і 3-го жовтня численно з'їхалися до Вінніпеґу українські владики: зі ЗСА — Митрополит Степан, Владика Василь, Владика Іннокентій і Владика номінат о. Роберт Москаль; з Бразилії — Владика Єфрем Кривий, а з далекої Австралії — Владика Іван Прашко. Прибули вже заздалегідь господарі святкувань, Владика Ніль, Бладика Ізидор, Владика Андрей, Владика Димитрій, Владика Ієронім. Прибув теж, щоб репрезентувати Карпато-Руську Митрополію сам Митрополит Степан (Коціско). Крім цього, прибули також чисельно владики Римо-Католицької Церкви на чолі з Кардиналом Дж.Флаґіфом. Всі вони взяли участь у концерті, Службі Божій та ювілейному бенкеті.

Ювілейний концерт

Концерт відбувся ввечері 3-го жовтня в Плейгавз при заповненій залі. В концерті взяли участь три відомі зі своїх виступів та праці хори: студентський хор „Тирса" під кермою Вірляни Кисілевської-Головки; збірний церковний хор з основою хору церкви св. Покрови під дириґентурою Юрія Гнатюка та хор ім. О. Кошиця під батутою Володимира Климкова. Всі три хори по мистецькому проспівали низку пісень, переважно церковної музики. В такому ж стилі виступив соліст баритон Ярослав Щур при акомпаньяменті своєї доні Петрусі, як також відома скрипалька Дона Ґресько-Ґретчин при акомпаньяменті М.Мельника. Крім того, виступив ансамбль „Руслан". Центральною точкою програми була промова гостя з Риму Кардинала Рубіна, якого представив Митрополит Максим, як представника Святішого Отця, якому саме був присвячений цей концерт. У своїй скромності Кардинал сказав, що це концерт українських святкувань, а він тільки їхній співучасник. Гість читав слово в українській мові, вітаючи Митрополита Максима і всю українську ієрархію. Своє слово він закінчив побажаннями, щоб українці здобули свою незалежну українську державу.

В часі концерту пані з ЛУКЖ піднесли гостеві подарунок, а В. Бучинська сказала народне: „Дякуємо вам, що ви нами не погордили". Концерт закінчив хор ім. О.Кошиця українським славнем, що його відспівали всі присутні. Програмою концерту проводив справно і двомовно адв. Олег Романів.

Служба Божа

Служба Божа відбулася у неділю в катедрі св. Володимира й Ольги. Точно в годині 2.30 по полудні ввійшла до катедри процесія з численним духовенством та понад 30-ма єпископами українського та латинського обрядів. До Служби Божої стали українські владики під головним целебруванням Митрополита Ювілята. При освяченнях підійшли до престолу обидва кардинали — Рубін і Флаґіф. Акт освячення був проведений в англійській мові. Численні вірні отримали Св. Причастя.

Головну проповідь на Службі Божій сказав Кардинал Рубін, якого представив Митрополит Максим, як відпоручника Святішого Отця. Кардинал зачитав привітання-телеграму від Папи Івана Павла II англійською мовою, яка, до речі, була вислана в українській мові та носила підпис секретаря Стану Кардинала Касаролі. В своєму довгому слові, відчитаному по-українському, Кардинал Рубін згадав працю Митрополита Андрея та його старання про оформлення Української Католицької Церкви в Канаді, а потім — про працю Владики Никити Будки, як теж Владики Василія Ладики. Він сказав, що „окремої згадки заслуговує теж безкорисна і щира поміч латинської ієрархії, передусім великого духовного опікуна перших переселенців у Канаді, Архиєпископа Сен-Боніфаського, Аделара Ляжевена" а також „особливого нерукотворного пам'ятника заслуговує одне велике ім'я — українська віруюча людина".

Відносно структури УК Церкви Кардинал дослівно висловився так: „Українські Митрополії та поодинокі епархії поза межами Батьківщини тісно лучаться між собою і належать до рідного Галича і Львова, так що разом у Вселенській Христовій Церкві творять вони одну, добре впорядковану складову частину, й є вони правдивим скарбом цілої Католицької Церкви."

При кінці свого слова Кардинал Рубін передав теж привітання від своїх співробітників у Священній Конґреґації для Східніх Церков. До Служби Божої співав Студентський хор „Тирса".

Ювілейний бенкет

В ювілейному бенкеті у неділю ввечері взяли участь, крім численного духовенства та ієрархії, теж представники української організованої спільноти. Від СКВУ привітання зложив генеральний секретар інж. Василь Безхлібник, від Комітету Українців Канади — президент Іван Новосад, а від українських католицьких організацій — д-р Юліян Пелех, голова Централі Українців Католиків. Від міста Вінніпеґу промовляв посадник Бил Поррі, від Манітобського уряду — міністер Юрій Мінакер, від федерального — федеральний посол Роберт Бакстол. Від сенату окреме привітання зложив сенатор П.Юзик, від УНСоюзу — мґр І.Геврик, від латинської ієрархії вітав кардинал Джордж Флаґіф. Від імені всієї канадської ієрархії промовляв довше двомовно єпископ Димитрій Ґрещук. Кінцевим привітом було слово коадьютора Блаженнішого Патріярха Мирослава Любачівського. Він теж зачитав послання-привітання голови УКЦеркви Блаженнішого Патріярха Йосифа. Цей змістовний лист Патріярха Йосифа відрізнявся від святкових фраз деяких промовців, які керувалися більш Божим Провидінням, чим історичними фактами. „Створення Митрополії перед 25 роками, писав Блаженніший, — це завершення одного важкого етапу в історичному бутті нашої Церкви на канадській землі". „Слідами перших піонерів прийшли жертвенні священики за благословенням глав своєї Церкви, Галицьких Митрополитів....Ці ваші предки боролись навіть за те, щоб українська мова стала одною з признаних державою мов цієї країни. Треба бути їм вдячним, що зберегли свою церковну і національну спадщину"... „Вашим Ювілеєм зближаємось до іншого великого Ювілею — 1000-ліття Хрищення Руси-України." Слово Блаженнішого Патріярха творило одну вивершену цілість Церкви на батьківщині та Церкви в діяспорі.

Були й інші промови-привітання; від Сестер Василіянок, Служебниць та інших.

Головну промову на бенкеті мав Кардинал Рубін, якого двомовно представив єпископ Ієронім. Він двічі підкреслив, що Кардинал Рубін є сином української матері зі Західньої України, що його минуле та студії в Ливані та Римі кваліфікують його на ефективного префекта Конґреґації Східніх Церков. Своє довше представлення закінчив бесідник фразою":„І ми під нього належимо". Цим разом Кардинал Рубін промовляв, зглядно читав по-англійськи, бо жартома заявив він, що двома своїми першими промовами він здав іспит з української мови. Промовець знову кинув тло початкового розвою української Церкви в Канаді і на цьому тлі змалював постать Митрополита Максима, найперше як запопадливого ченця редемториста, а згодом як відданого священика та ієрарха. При кінці вніс многоліттям Ювілятові, яке підхопили всі присутні у залі.

Бенкет започаткував молитвою Митрополит Степан Сулик а закінчив молитвою Митрополит Степан Коціско. Тост за королеву підніс губернатор Манітоби Дзьобин. Як звичайно, були на бенкеті подарунки Ювілятові та гостеві, а також вручено квіти та сувеніри. Бенкетом справно провадив о. М.Буячок, віцеканцлер Митрополії.

М.Марунчак

П'ятдесятріччя Уладу Пластунів Сеніорів

Природа одягнулася у золото, коли пластуни сеніори Торонто і околиць відзначали 50-річчя свого Уладу — золотий ювілей Уладу Пластунів Сеніорів.

Пластова домівка в Торнто 31-го жовтня була заповнена пластунами та гостями. Соняшне проміння заглядало у вікна і здивовано побачило не дітвору та молодь, а дорослих людей. І хоч деякі з них з білими чупринами, але з бадьорою усмішкою. 50 років пройденого шляху. 50 років успіхів і невдач. 50 років праці і боротьби за краще довкілля нашій молоді. Публіка, що виповнила залю, радісно гомонить, зустрічаються ті, що давно не бачилися, що сьогодні ніби відмолоділи...

Голова Осередку пластунів сеньйорів в Торонто і господар ювілейної зустрічі пл.сен. Ярослав Соколик сердечно вітає всіх присутніх. Вітають присутніх і Булавна сеніорів на Канаду пл.сен. Христина Болюбаш, і голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Дарія Даревич. Ювілейні святкування ще більше святкові — приїхав начальний пластун д-р Юрій Старосольський аж із Вашінґтону. Він привітав присутніх від усіх пластунів світу, яких він репрезентує.

А тоді пластуни сеніори Андрій Харак та Роман Копач поділилися з присутніми своїми споминами про сеніорів з-перед 50 років. Щирі слова (шкода, що не написані, бо насвітлюють цікавих людей та події), пригадали давні часи, як не один із присутніх бігав новаком чи юнаком на таборі...

Оксана Бризгун-Соколик говорила про „Сучасний стан сеніорату" — як вона бачить сеніорів сьогодні. Про „ідеального пластуна", до нього і як своїм прикладом виховують молоде покоління. Чи Улад пластунів сеніорів себе оправдав? Чи мрії та надії основників сеніорату сповнилася? Пл.сен. д-р Володимир Соханівський говорив про „Сеніорат у майбутньому". Він мав глибокі думки, подібні до його попередниці, а в заключному слові сказав, що Пласт у майбутньому залежить від сеніорів сьогодні.

Коротка дискусія доповнила обидві доповіді.

Після смачної перекуски-вечері, яку приготовили сеніорки, пластуни та гості засіли коло ватри. Пл.сен. Я.Соколик представив пластунів з Кіченеру, Оттави, Монтреалю, Сейнт Кетеринсу, Гамілтону та не забув „натягати" друзів-пластунів. Многоліттям вшановано пл.сен. Марію Мудрик, яка не тільки недавно відсвяткувала своє 80-ліття, але вона в Торонто одинока сеніорка-основниця першого куреня пластунів-сеніорів ім. Тисовського весною 1930 року.

В повній тиші звуки трубки пригадали друзів, які засіли коли Вічної Ватри... Пл.сен. Мирон Хабурський приготовив гарний монтаж, переплетений піснями, і коло символічного вогника лунали то пісні, то сердечний сміх присутніх. Ще більше розвеселив усіх пл.сен. Володимир Мазяр в гумoресці про сеніорів. А пл.сен. Євген Ващук на бандурі-гітарі проспівав „Думу про торонтонську станицю", яку супроводили бурі сміху. Пл.сен. Тоня Горохович поділилася своїми споминами про Пласт на Волині і пізно вночі традиційне „Ні вже йде" нагадувало давні ватри, таборування, дружбу, мандрівки і друзів, багато з яких вже не має при ватрі, багато з яких загинуло за найвищі ідеали пластуна - „Бог і Батьківщина"...

По ватрі співалося многоліття 50-річному Уладові Пластунів Сеніорів, а начальний пластун загасив свічечки на „уродинному" тортові з числом 50.

Наступного дня пластуни-сеніори долучилися до Листопадового апелю торонтонської пластової станиці, яка саме кінчала Тиждень Пласту. Пл.сен. Олександер Марченко, станичний станиці, відібрав звіт бунчужного і перевів програму дня: Служба Божа, відзначення, перехід з молодшого уладу до старшого.

На закінчення святкувань пластуни-сеніори зійшлися в українському ресторані на святковий обід. На жаль, розміщення ресторану зі стінами та поперечками не дозволило бачити одні одних, але духова єдність злучила всіх у радісне одне ціле. Пластуни сеніори ще раз підтвердили, що робити добре діло — це стиль їхнього життя. Вони зібрали понад 700 дол. на допомогу втікачам зі Польщі. Начальний пластун д-р Ю.Старосольський у заключному слові накреслив шлях пластунів-сеніорів від початків досьогодні. Глибоко ідейні слова залишаться присутнім пластунам та гостям як спомин для роздумувань на короткій зупинці — 50-ім році пластової мандрівки Уладу Сеніорів.

Т.Б.

Українська піяністка з Торонто в Ню Йорку

У нещодавно відкритій, невеликій, але тепер модній і акустичній Мервин гол (Ебр. Ґудмен гавс), при 67-ій вулиці, відбувся 22-го жовтня ц.р., самостійний концерт-дебют молодої української піяністки Оленки Бовкун із Канади. Її ім'я тут у нас, крім останньо короткої згадки О.Соколик у „Свободі" про її виступ у Торонто, на жаль, цілком невідоме. Українська, канадська преса теж, мабуть, не забагато місця їй досі присвячувала. Судячи по прізвищі, можна було б подумати, що батьки її десь із Західньої України, може навіть із Лемківщини. Проте по концерті, в розмові, виявилось, що походять вони з Донбасу. Як це добре і скріплюючо, що на еміґрації маємо визначних представників мистецтва зі всіх частин України.

Покінчила О. Бовкун музичні студії у Торонтонському університеті 1974 року. Для перфекції гри працювала ще з такими міжнародної слави піяністами і вчителями, як Антон Куерті, Леон Фляйшер та Філіп Ентремон. Крім власних речиталів виступала Оленка в канадському радіо, телебаченні та з деякими симфонічними оркестрами. По її виступі з Торонтонською симфонічною оркестрою, де вона виконала вимогливий, „Другий концерт" Рахманінова, публіка, — як заподає інформація, — вчинила їй стоячу овацію. А критик Дж. Креґланд писав про це в „Ґловб енд Мейл": „Панна Бовкун найбільш виразисто вилонилась із гри, як виконавець-віртуоз". Виступала вона теж у спільних концертах із відомим скрипалем українського роду, Степаном Стариком (теж у Месі гол). В січні 1981 року, концерт із творів Бартока зі Стариком був записаний на магнітофонну стрічку і передаваний радіостанцією Сі-Бі-Сі. Згаданий уже критик писав про виконання Бартокової „Сонати ч.1": „Той хто очікував віртуозних фоєрверків, діждався їх, у подиву гідній мірі, в закінченні". Поділяла вона спільно теж концерт з першим віолончелістом Торонтонської симфонічної оркестри, Д. Домбом. Виконує Оленка теж уперше композиції канадських композиторів. Вона і підприємчива піяністка, бо зорганізувала в Торонто навіть камерну групу: „Ансамбль Новаліс", яка дебютувала в 1980 році.

Отже з таким обіцюючим і блискучим початком кар'єри, можна було сміло прибути до Ню Йорку, щоб і тут виявити музично-мистецькі спроможності свого непересічного обдарування. І Оленка своєю грою не розчарувала. Зате зі самим зорганізуванням її концерту не все було гаразд. Публіки було обмаль, а піяніст потребує слухачів. І тут, українська громада була б допомогла, однак треба було дати оголошення про концерт до української преси.

Із замітних мистецьких представників американського світу, приємно було бачити серед слухачів славетного піяніста Юджина Ліста з дружиною.

Самозрозуміло, що жаден українець не може бути захоплений побудовою програми концерту якого-небудь нашого піяніста, коли та програма не включає української музики. І хоча Оленчина програма з музичного боку була добре зложена, проте там був брак, принаймні одного-двох творів українських музикотворців. А це тим більше, що в програмі було заступлене ім'я російського композитора Рахманінова.

З довгим, розпущеним, зовсім ясним, волоссям, струнка Оленка виглядала зі сцени, як Лесина Мавка з „Лісової пісні". Розглядаючи саму гру піяністки, мусимо відразу зазначити, що ніяк не можна погодитись з оцінкою першої частини концерту, критика „Ню Йорк Таймсу", буцімто початкова Бахова: „Англійська сюїта, ч.3, Ґ-моль" була краще виконана, як дальший твір Бетговена і Шопена. Якраз навпаки. Піяністка була під тиском такого хвилювання — це ж перший її виступ у Ню Йорку — що не зважаючи на поправну і музикальну гру, Бах випав дещо блідо. Не міг бо вилонитися уповні ще її удар, темперамент і характер індивідуальности. Зате в „Сонаті, Е-моль, тв. 90, ч.27" Бетговена, оживлення фрази і жадана композитором конечна наспівність прийшла до ефектовного вияву. А в „Баркаролі, Ф-дур, тв. 60" Шопена, піяністка справила нам справжню несподіванку своєю блискучою віртуозністю, відчуттям і відданням повноти розмалюнку мерехтливої композиції. Про що ж ішлося тоді критикові „Ню Йорк Таймсу?" Зовсім просто, щоб доказати що молода піяністка Бовкун вже зовсім добре може дати собі раду з творами Баха, однак ще не цілком доросла до Бетговена чи Шопена.

У другій частині програми наша піяністка, якби перероджена в шопенівському творі, заграла „Етюди-Образи, тв. 39" і один етюд із циклу 33, Рахманінова, з величезним розмахом і вервою та всіми драматично-інтерпретаційними відтінками, особливо перший етюд Ц-моль і 5-ий, Ес-моль. Тут уже навіть щойно згаданий критик не міг зволікати з признанням, а висловив піяністці повне признання і навіть бажання знову почути її гру.

По концерті, на запит: „Де ж українська музика в програмі української піяністки?", Оленка відповіла: „Дайте мені рік часу і я буду готова з концертом української музики!" Вона не рішена ще чи має додати до своєї програми і Лістового „Мазепу"? Шкода, що про Косенка і Барвінського, Оленка чомусь не багато чула. Є у неї композиції Ревуцького і Лятошинського та ще просить, щоб прислати їй Н.Нижанківського: „Великі варіяції" та інші.

Ми віримо, що почуємо концерт і української музики у виконанні цієї талановитої і амбітної, нашої молодої піяністки, яка для української Канади, являється тим самим, чим Лідія Артимів для української Америки.

Теодор Терен-Юськів

У ФЕЗІ, МАРОККО, ПОЧАЛИ ЗБИРАТИСЯ міністри закордонних справ Арабської ліґи, які мають обговорити ввесь комплекс арабських питань та винести рішення, як їм поступати. Головною ціллю тієї наради є знайти спільну лінію для усіх арабських країн. Конференція починається формально 25-го листопада, але ті міністри закордонних справ, які вже прибули, та інші високі державні діячі вже розпочали прелімінарні наради. На першій такій нараді генеральний секретар Арабської ліґи Чедлі Хлібі з Тунісу поставив категоричну вимогу, щоб арабські країни не допустили участи европейських держав в міжнародній військовій формації, яка перебере охорону Синайського півострова після відходу ізраїльських військ. Ізраїльські війська повинні відійти на підставі постанов договору в Кемп Дейвиді. Більшість арабських країн підтримала проєкт Савдійської Арабії в справі полагоди ізраїльсько-арабського конфлікту, але принаймні чотири з них — Альжир, Лівія, Сирія і Південний Ємен — виступили проти нього.

ПЛАСТОВИЙ БАЗАР В БАЛТИМОРІ

Балтимор, Мд. — В неділю, 6-го грудня, в залі „Самопомочі" при 239 Савт Бродвей, відбудеться Пластовий Базар. Будуть на продаж ручно роблені прикраси на ялинку, шишкові вінки, кераміка, різьба, парфума „Тарас Бульба", святочні картки, малюнки, платівка, книжки і святочне печиво. Початок о год. 10-ій вранці.

День перед базаром, в суботу, юнацтво буде демонструвати ручне роблення прикрас в Irvine Natural Science Center, Stevenson, Md. Проситься українське громадянство взяти участь.

Цікавий вечір у Рочестері

Заходом Відділу ОЖОЧСУ, в неділю, 27-го вересня ц.р., о 4-ій год. по полудні в залі Української Католицької Церкви св. Богоявлення, відбулася небуденна імпреза—„Тисяча п'ятсот років нашому Києву". Імпрезу відкрила Балко Катря.

Реферат на тему „Тисяча п'ятьсот років нашому Києву" прочитала Марійка Чолач. Після цього виступили малі сумівці—Оксана Макашів та Христя Хвесик з деклямацією „Молитва" та „Рідний край" Марка Чолача, а мгр Леся Балко-Рабарська прочитала „Плач Ярославни".

Після концерту відбувся показ жіночої ношi з княжих часів, яку привезла Марія Карпишин, голова ОЖОЧСУ зі Сиракюз, що сама їх пошила з дорогого брокату й оксамиту, за що їй належиться щира подяка українського громадянства.

Моделювали українську історичну ношу гарні молоді дружинниці СУМ-А зі Сиракюз, а заповідачкою була А.Грицик, яка гарно заповідала й описувала кожну ношу за княжих і козацьких часів. Голови модельок були прикрашені дуже гарними стародавніми традиційними коронами. Модельки виходили на залю, гарно й гордо ступаючи, переходили через середину залі й поверталися на сцену, де ставали у два ряди з княгинею Ярославною й Ольгою посередині, а боярині, дружинниці вельможі й киянки по обох боках.

Присутні на залі нагородили гарну сцену модельок у чудових князівських і козацьких строях рясними оплесками.

Це був чудовий вечір, що залишив гарне незатерте враження у всіх глядачів.

Іванна Терлецька
пресова референтка

Пам'яті Михайла Крижанівського

На цвинтарі Св. Гробу в Рочестері виросла ще одна свіжа могила. Спочили в ній тлінні останки св.п. М. Крижанівського, активного суспільно-громадського діяча на рідних землях і на новому місці поселення. Тяжка невилічима хвороба перервала нитку його життя. Відійшов у вічність на 72-му році життя.

Св.п. М.Крижанівський народився 17-го листопада 1909 року в Бучачі. Початкову освіту здобув у рідному місті народження. Мавши замилування до торгівлі, відкрив м'ясарню і крамницю м'ясних виробів. З приходом большевиків всі підприємства знаціоналізовано. За німецької окупації створено спілку „Поділля", яка доставляла товари для населення міста. Відкрито ресторан, який здобув репутацію одного з найкращих у місті.

В 1944 році, коли фронт боїв зупинився над рікою Стрипою, німці перевели евакуацію усього населення міста. Частину вивезли на роботу до Німеччини, а молодих забрали до війська. Поміж евакуйованими до Німеччини була родина Крижанівських. В 1949 році переїхали Крижанівські до Америки і поселилися в Рочестері, де відкрили крамницю м'ясних виробів, яка розвивалася і здобувала щораз більшу кількість покупців.

Належно від праці у своєму підпиємстві св.п. М.Крижанівський знаходить час на працю на релігійному і суспільному полі; він став ктитором новозбудованої церкви Св. Богоявлення, фундатором Енциклопедії Українознавства, меценатом Гарвардського Центру Українських Студій та жертводавцем на різні цілі. На протязі десяти років він фінансував під час свят Різдва Христового і Великодня українські радіопрограми. Найбільшою заслугою Покійного була ініціятива скликання з'їзду бучачан, який відбувся у травні і червні 1969 року в місці осідку Покійного — Рочестері. На цьому з'їзді вибрано головою Комітету св.п. Крижанівського. Він зібрав досить поважні фонди, видав книжку на 943 сторінки під заголовком „Бучач і бучачина".

Панахиди в днях 26-го і 27-го, а Службу Божу 28-го вересня відправили отці шамбеляни: о. Василь Осташ, о. М.Байбак та о. Іван Ропке. Співали мішаний церковний хор церкви Богоявлення та чоловічий хор „Сурма". Під час Панахиди і тризни згадали покійного: проф. Омелян Оменціцький інж. Роман Вергун і проф. Борис Губка.

Вдячні приятелі на тризні перевели збірку на такі цілі: Патріярший фонд — 1,880 дол.; Гарвард — 1,950 дол.; українських студентів в Бразилії 250 дол. і на будову української католицької церкви в Люрді 250 дол. Разом — 4,330 долярів.

Покійний залишив у смутку дружину Марію з Тарнавських, синів Богдана і Юрія, родину в Україні і на поселеннях. Спочив далеко від України. Пам'ять про нашого Михася залишиться у наших серцях.

І.В.

Виставка М.Радиша — в 25-річчя його смерти

Наш колеґа св.п. Мирослав Радиш відійшов з того світу 1956 року. Його творчість — декоратора сцени Львівського театру, а спеціяльно малярство, відомі його сучасникам, але завжди наново вражає його енергійний розмах, вишукана кольористична розв'язка, та відчуття щораз більшого росту і задумів.

Найкращий його розвиток — це 1950-1956 роки, невідрадні важким життям початкового іміґранта. Важко збагнути, як він у таких важких обставинах зумів відірватися від легкого імпресіонізму, з яким вийшла на еміґрацію більшість наших малярів. Ню Йорк неначе визволив його і дав йому спроможність феноменального розвитку.

М.Радиш й досі інтригує нас своєю оригінальною філософією і вірою, великою музикальністю експресії кольорів. Цей, майже незрозумілий ріст, мав вплив на його колеґ-малярів і морально майже примушував їх до більш інтенсивної праці. Все одно творчі надбання Радиша, за розмірно короткий час, вражають нас їхніми, подивугідно-рішучими розв'язками і шуканням нового, вони — самі собою завершений життєвий шлях, хоч як швидко обірваний долею.

Виставка біля 70-ти картин М.Радиша, відкриття якої відбудеться у неділю, 29-го листопада ц.р., в год. 1-ій пополудні в Ню Йорку в ґалерії ОМУА, при 136 Друга авеню, й триватиме до 13-го ґрудня включно, дасть нам нагоду відсвіжити пам'ять дорогого колеґи і приятеля, а молодшим — познайомитися із цим здібним і сучасним малярем.

Радишева творчість, його великий здобуток, радує нас і сповнює вірою, що поза Україною є докази живучої і творчої тяглости та непогані осяги.

Любослав Гуцалюк

ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ командування повідомило, що впродовж останніх двох тижнів південноафриканські відділи вбили в бойових акціях 114 намібійських партизан, які прибули на терен Намібії після вишколу в Анголі. Партизани належали до підтримуваної Москвою організації СВАПО.

Союз Українок Америки,
86-ий Відділ в Нюарку, Н. Дж.
влаштовує

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

в неділю, 6-го грудня 1981 року, від год. 9 ранку до 2 по пол.
в залі церкви св. Ів. Хрестителя при Сенфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж.

Базар різноманітний — ручно мальовані кулі на ялинку, свічки, вишивки, кераміка, ведмедики в вишиваних гуцульських кептариках, образи: В. Васічко, Г. Гивель, Х. Головчак-Дюбері, К. Іваницька, К. Кричевська, М. Олійник, Х. Ролянд, О. Сибірний; біжутерія, платівки, домашнє печиво, різні виграші, несподіванки.

ЗАПРОШУЄМО ВШ. ГРОМАДЯНСТВО на УКРАЇНСЬКУ ТРАДИЦІЙНУ

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

яка відбудеться в просторих бенкетових залях

"Holiday Inn" of Somerville
US Route 22 (East Bound)

31-го грудня 1981 р. Початок о год. 9-ій вечора до?

- При звуках популярної оркестри „ЧЕРВОНА КАЛИНА".
- Вечеря "prime rib" при столах від 9-10 веч. По вечері холодний і гарячий буфет ПРОТЯГОМ ЦІЛОЇ ЗАБАВИ, включно з шампаном при ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ, за вступом 70.00 дол. від пари.
- Проситься ЯКНАЙСКОРІШЕ резервувати столики зі завдатком на 8, 10 і більше осіб [illegible]

Телефон: (201) 526-9500

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу — Ню Йорк
влаштовує

КОНЦЕРТ
ВОЛОДИМИРА ДЕНИСЕНКА

БАС-БАРИТОН ВЕЛИКОГО ТЕАТРУ у ВАРШАВІ
Акомпаньямент — **ЮЛІЯНА ОСІНЧУК**

Неділя, 29-го листопада 1981 р., о год. 2:30 по пол.
Stuyvesant High School Auditorium, 345 E. 15th St., New York, N. Y.
Квитки: $7.00, $5.00 можна їх набути у: АРКА, ЕКО, СУРМА

СЛІДКУЙТЕ ЗА ВИСТУПАМИ В ІНШИХ МІСЦЕВОСТЯХ:
Баффало, Н. Й. — 22-го листопада • Клівленд — 6-го грудня
Нюарк, Н. Дж. — 12-го грудня • Філядельфія, Па. - 13-го грудня

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
та
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
мають шану запросити на

ДОПОВІДЬ
ПАВЕЛА КОЖЕЦА

з Національного Дослідчого Центру (Париж, Франція)
НА ТЕМУ:

„ДЕРЖАВНА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ВЗАЄМИНИ МІЖ МЕНШИНАМИ В ПОЛЬЩІ"

ДОПОВІДЬ ВІДБУДЕТЬСЯ
в неділю, 6-го грудня 1981 року, о 2-ій год. по пол.
в будинку Академії, 206 Захід 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

RAMADA INN ЗАПРОШУЄ
на

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

яка відбудеться **31-го грудня 1981 року**
В ЛЮКСУСОВИХ ЗАЛЯХ

RAMADA INN EAST HANOVER

130 Route, 10 West — Between Livingston & Whippany

Початок зустрічі о год. 9-ій веч.
Перед вечерею — зимні і теплі перекуски.
Вечеря: "LOBSTER TAIL" або "ROAST PRIME RIBS".
Протягом цілої забави необмежена скількість алькогольних напитків.
До танців приграватимуть дві популярні оркестри.
Кімнати 50% знижка.
Реєстрації з оплатою $45.00 від особи прийматимуться до 25 грудня ц. р
Телефони:
в українській мові — Орест Федаш — (201) 386-5636
в англійській мові — Marlene Rosen — (201) 386-5622

Український Інститут Америки, Інк.
влаштовує

ДОПОВІДЬ
про Станислава Людкевича

з музичними записами, яку виголосить
Проф. ЮРІЙ ОРАНСЬКИЙ

в неділю, **29-го листопада 1981 р., о год. 3 по пол.**
Заля Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул., Ню Йорк

Увага! Увага!
Закликаємо до помочі Українську Громаду!
КОЛЮМБІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
погодився заснувати

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Але, щоб це здійснилося, треба зібрати $6,000.00.

Український Студентський Клюб Barnard — Columbia, до нині на цю ціль зібрав $4,200.00. Якщо за три тижні решта $1,800.00 не можна буде зібрати, то заснування курсів на 1982/83 шкільний рік ПРОПАДАЄ.

Просимо, щоб кожний післав по можливості на цю важну ціль, на протязі 3-ох тижнів будемо оголошувати у пресі усіх жертводавців.

Час є короткий. Просимо не відкладати!

Чеки виписувати на Barnard — Columbia Ukrainian Studies Fund, конто ч. 9075.

Просимо свій даток надсилати, або принести до

Selfreliance New York Federal Credit Union
108 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

У П'ЯТНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. сотника
ЮРІЯ ЛУКАЩУКА

буде відправлена
ПАНАХИДА
в неділю, 29-го листопада 1981 року
в церкві св. Вознесіння в Кліфтоні, Н. Дж.

•

На нев'янучий вінок складаємо:
200.00 дол. — на Дім Української Культури в Бавнд Бруку, Н. Дж.,
100.00 дол. — на Наукове Товариство ім. Шевченка.

Про молитви за спокій душі Покійного просить —
РОДИНА

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ
нашого Незабутнього Приятеля, політичного і громадського діяча, журналіста, публіциста, автора кількох книжок і численних статтей, співробітника „Англійсько-українського архітектурного словника" і члена-основоположника Наукового Дослідного Т-ва Української Термінології

сл. п. інж.
ЄВГЕНА ПАСТЕРНАКА
з ТОРОНТА, КАНАДА

відбудеться

ПАНАХИДА

в неділю, 29 листопада 1981 р., по службі Божій в церкві св. Володимира, 82-га вул., Ню Йорк

УПРАВА НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

ПОДЯКА

З деяким опізненням, але не менше щиро, хочу цією дорогою висловити мої щирі подяки всім Тим, що причинилися до вшанування сумної події, смерти мого НАТЬКА

бл. п. інж.
МИХАЙЛА ХРОНОВ'ЯТА

Висловлюю мої щирі подяки слідуючим Товариствам та Організаціям: ОбВУА, Братству Дивізійників, бувшим Друзям Зброї УГА та УСС, Братству бувших Маслосоюзників.

Щирі подяки ВП. інж. А. Качорові та інж. І. Фурові за їх спогади про мого бл. п. Батька, які були поміщені в часописі „Свобода".

Рівночасно щире спасибіг Приятелям та Членам Родини, які замість квітів на свіжу могилу, зложили слідуючу готівку на потреби Українського Патріярхату:

Галяревич Адріян і Марта	$50.00
Небеш Степан і Володимира	50.00
Кудрик Олег і Софія	50.00
Попель Ярема	25.00
Галяревич Осипа	25.00
Гірняк Микола і Марія	25.00
Камінський Василь і Павлина	25.00
Новицький Осип і Ірена	25.00
Грабець Роман і Мирослава	10.00
Фур Іван і Стефанія	10.00
Шакалюк Ярослав	10.00
Загаєвич Тарас	10.00
Відділ за Патріярхат у Клівленді	25.00
Разом	$340.00

В глибокій пошані, дякую всім Друзям з різних країн за їх щирі, теплі листи-кондоленції.

Вкінці хочу зложити спеціяльно щирі подяки моїм Дорогим Ріднякам Яремі, Юркові та Ірені Попелям за все це, що вони зробили для мене в тих так тяжких хвилях мого життя.

МИРОСЛАВ ХРОНОВ'ЯТ

В ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п. проф. інженера архітекта
ІВАНА Е. ЖУКОВСЬКОГО

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДА
в дні 4-го грудня 1981 року в українській православній катедрі св. Володимира, 160 Захід 82-га вул. в Ню Йорку, Н. Й., год. 10:30 ранку,
а з днем 4-го грудня 1981 р., через 30 днів в Мюнхені, Німеччина, які відправлятиме Владика д-р Платон Корниляк, земляк Покійного.

Про молитви в цей час просить —
дружина ІРИНА

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 24-го листопада 1981 року, упокоїлась в Бозі, на 61-му році життя,

наша Невіджалувана
ДРУЖИНА, МАТИ, СЕСТРА, БАБУСЯ І ТЕТА

бл. п.
МАРІЯ ГОЛОВІНСЬКА
з роду ВОЗНЯК

ПАНАХИДА — в четвер, 26-го листопада 1981 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в п'ятницю, 27-го листопада 1981 р., о год. 8-ій ранку, з того ж похоронного заведення до церкви Покров Преч. Діви Марії в Озон Парку, Н. Й., а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. И.

БОРИС — муж
ЮРІЙ І МИРОСЛАВА з родинами — діти
ГАЛИНА ВОРОНЕВИЧ з родиною — сестра
ВОЛОДИМИР — брат
ОЛЬГА ТИТЛА зі синами — шваґрова
о. ВАСИЛЬ і о. МИРОН ГОЛОВІНСЬКІ — шваґри
Ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

Революційна...

(Продовження зі стор. 2)

	Бездітні	1 дитина	2 дитини	4 дитини
Праця вдома	28,1	43,8	46,7	51,9
Культура, навчання	16,6	9,4	8,4	4,6
Сон, їжа	62,8	60,2	59,0	58,0

Отже, жінка, яка має четверо дітей, відстає у культурному відношенні від жінки, що не має дітей.

Вплив освіти жінки на кількість дітей. Дослід охопив так само 8,468 одружених жінок міста Горький.

Жінки, що мають: неповну середню освіту -155 дітей на тисячу жінок, середня освіту - 118, вищу освіту — 110.

Як бачимо, чим вища освіта жінки, тим вона має менше дітей. Родина яка має діти, живе, звичайно, в одній-двох кімнатах, погано харчується, батьки довго стоять в чергах перед крамницями тому й тяжко з навчанням дітей.

Якщо жінка працює повний час, то вихід із тяжкого становища тільки один — мати менше дітей. Або, якщо діти вже є, то знайшли ще один вихід і партійна преса з того приводу нарікає:.. „Останнім часом стало модно „підкидати" малих дітей бабам і дідам. Часто у таких випадках баба стає для дитини другою мамою, або й першою, а рідна мати відходить на становище малознайомої тітки."

Якщо дитина опиняється в закритій школі типу інтернату, батьки втрачають також з нею зв'язок, прив'язаність та любов. Діти стають „державними", а жінка-мати вільною. Властиво — для чого?

П. Юзик і М. Куропась...

(Продовження зі стор. 1)

від 25 до 35 років віку. Тому наш успіх або невдача буде визначатися якраз успіхом чи невдачею у цій віковій групі нашого громадянства", — сказав доповідач. Д-р М. Куропась сказав, що питання нового членства є актуальним питанням для всіх братських союзів різних національностевих груп в Північній Америці: всі вони мають труднощі в приєднуванні молодих членів. Але і тут є виключення, — сказав заступник головного предсідника, — гарними успіхами в цій ділянці можуть похвалитися, наприклад, братський союз скандинавців Сини Норвегії і русинів — членів Греко-Католицького Об'єднання. Вперше за 20 років, — сказав д-р М. Куропась, — „русини мають більше забезпечень, ніж маємо ми, можливо, що вони знають щось таке, чого ми не знаємо!" — зажартував д-р М. Куропась на закінчення, закликаючи членів до застанови над цієї преважливою проблемою і до збільшеної діяльности на організаційному полі.

Після виступів д-рів П. Юзика і М. Куропася, відбулася жвава і дружня дискусія на союзові теми, після чого всіх зібраних запрошено на смачну перекуску.

Відносини...

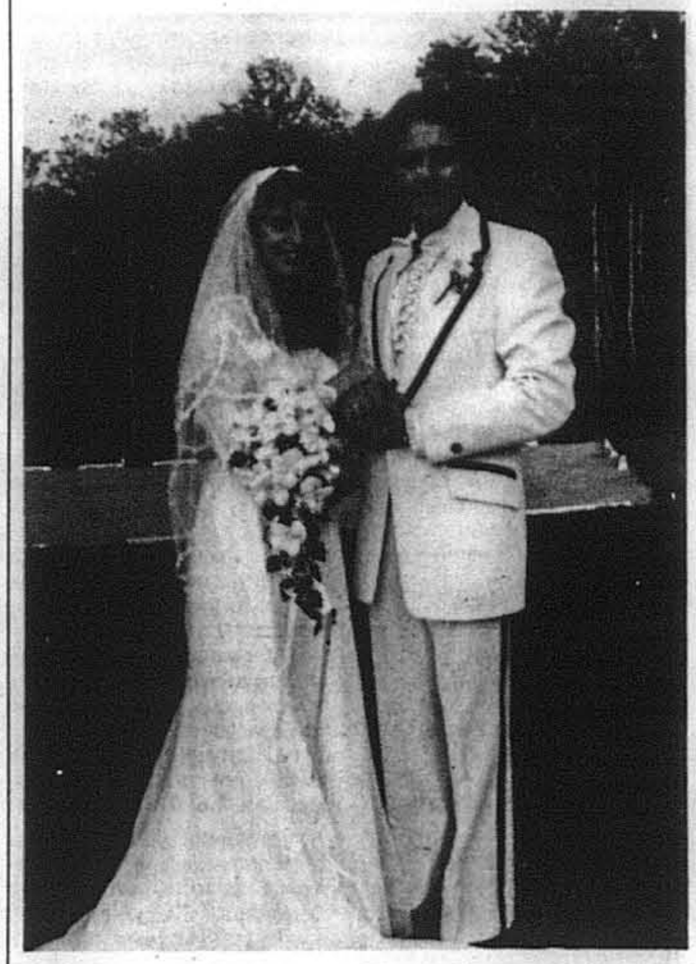
Продовження зі стор. 1)

гутньої колись „Чайна лаббі" урядові чинники у Вашінгтоні підготовляли такий продаж. В КНР недавно перебували секретар скарбу Доналд Ріген і підсекретар у Державному департаменті Волтер Стоссел, які після повороту до Вашінгтону заявили, що китайські урядові чинники в розмові з ними справи продажу літаків Тайванові не опротестували ані не порушили.

Мондейл, який відбув довші розмови з віцепрем'єром і фактичним архітектом політики теперішнього китайського режиму Денґ Шіяопінґом, у висліді тих розмов, заявив: „Я не можу заперечити на підставі відбутих дискусій, що розмови на тему можливого продажу зброї Тайванові, які мають місце тепер — йдеться про модерні літаки й іншу зброю — створили дуже делікатний момент у наших стосунках. Немає найменшого сумніву, що китайські чинники є дуже стурбовані тією справою. Ця проблема була дискутована дуже серйозно".

Таким чином всілякі сумніви відносно постави КНР у цій справі розвіяні, а Уряд Реґена поставлений перед такою поважною дилемою, що її невдачна розв'язка може породити захитання добрих стосунків між ЗСА і КНР.

Весілля на Союзівці

Дебі-Анна і Роман Осадци

Союзівка - це прекрасна оселя УНСоюзу, клаптик України, куда через цілий рік зїжджаються українці з Америки, Канади й інших континентів, з першої й другої еміграцій.

Приїжджають старші, а також молодь, щоб серед чудової гірської природи відпочити і безжурно провести вакації, чи бодай пару днів кінця тижня. Це вже ввійшло в традицію, що на Союзівці відбуваються з'їзди, зустрічі й спортові змагання, культурні вечорі, мистецькі вистави й багато інших цікавих імпрез.

Союзівка — це також прекрасне місце, де відбуваються українські весілля зі збереженням наших церковних і народних традиційних звичаїв. Коли додати чудове місце, де збудована стилева церква Пресвятої Трійці, широкій простір, вигідні приміщення для гостей, „Веселка" для весільної гостини, спеціяльно взірцева дбайливість Управи Оселі під зарядом управителя Володимира Кваса, та дуже справна і ввічлива обслуга, то все створює надзвичайну приємну весільну атмосферу.

Одним із таких весіль, що розпочало золоту осінь на Союзівці, було вінчання у суботу, 26-го вересня 1981 року., — інж. Романа Володимира Осадци з Трентону, Н.Дж., з Дебі-Анною Натижак з Гакетставн, Н. Дж.

Весілля почалося, згідно з нашими традиціями, благословенням молодят іконою.

В церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н.Й., тайну подружжя уділили: о.д-р Богдан Волошин, парох церкви, о. Юліян Осадца, стрийко молодого, о. Христіян Каспер, парох церкви в Ґрейт Медовс (де молода є парохіянкою), і диякон Богдан Карась, вуйко молодого, у супроводі церковного хору. При кінці чину вінчання о. парох Б.Волошин прочитав особисте письмо з благословенням від Верховного Архиєпископа Патріярха Йосифа і всі заспівали „Многая літа" новоодруженій парі.

Молода Дебі-Анна — це дочка Галини і Барнія Натижак Гакетставну, Н.Дж.; закінчила студії в Ратґерс університеті в Ню Брансвік, Н.Дж., і тепер працює в дослідній лябораторії в медичній школі Ратґерс.

Інж. Роман Володимир Осадца, син Інж. Мирона і мґр Богданни з Виноградників з Трентону, Н.Дж., закінчив студії хемічної інженерії в Лафаєт коледжі в Істон, Па. Тепер працює у фармацевтичній фірмі Гофман Ля Рош, де займає високе становище. Бувши студентом, літні місяці залюбки проводив на Союзівці на курсах українознавства і працював аж до закінчення студій. Син і батьки є членами УНСоюзу, 116-го Відділу в Трентоні, Н.Дж.

В шлюбному почоті з молодими були чотири пари дружок і дружбів. Обов'язки господарів весілля сповняли старостина Катря Федак, тітка молодої, і староста інж. Ярослав Городецький, вуйко молодого.

Після церковних відправин та перекуски весільні гості зібралися в просторій залі „Веселки", прибраній вишиваними рушниками, квітами, барвінком і весільними короваями з пташками.

Молоду пару привітали при вході короваєм, сіллю, медом і вином старостина, староста та батьки молодого і молодої. Староста передав коровай молодим, а вони, несучи його до головного стола, вітали гостей, які зібралися в залі.

Весільну гостину відкрив староста інж. Ярослав Городецький і попросив о. Юліяна Осадцу провести молитву, а старшого дружбу д-ра Нестора Сендзіка внести молодятам „Многоліттсвіє" шампанським. Всі присутні заспівали в супроводі оркестри грімке многоліттсвіє.

З нагоди весілля з'їхалося багато членів родини з роду Натижаків, Пришляків, Осадців, Сатурських, Винницьких з Канади, Каліфорнії, Огайо, Бостону, Ню Йорку і Трентону. Приїхали також сеньйори родини: бабця молодої 89-річна Катерина Натижак і тета—бабця молодого Ярослава Винницька з Торонто. Прибули також приятелі й товариші по праці молодят. Наспіло також багато привітальних побажань з України, Польщі, Канади, всіх тих, що не могли прибути.

Цікаву історію, як дійшло до того весілля, подав Я. Городецький, весільний староста у своїй промові. Родини Натижаків і Пришляїв приїхали з Бережанщини до Америки в перших роках нашого сторіччя, одні з нашої першої заокеанської іміграції. Початки були тяжкі. Працювали тяжко і мимо того, велику частину своїх зароблених грошей жертвували на будову церков, заснування й утримування наших організацій, (тоді ще) Руського Народного Союзу, та ще й посилали своїм рідним до краю" і допомагали їм чим могли. Церква і Союз — це те, чим вони жили, що давало їм духову наснагу і тримало їх разом. Вони дружилися, народжувалися діти, і ось це нове покоління, струнка синьоока Дебі-Анна, яка в Україні не виросла, а все таки почуває сильний духовий зв'язок зі своїм народом.

Настала Друга світова війна і в ріднім краю, в Тернопільщині, дідусь молодого о. Михайло не хотів відмовитися від своєї віри і тому його вивезли на Сибір, де він помер. Його син Мирон, батько молодого, уникаючи подібної судьби, подався на еміграцію. 32 роки тому прибув до берегів Америки з дружиною Богданною. І вони привезли зі собою запах жита і меду і любов до рідної землі.

І ось Дебі-Анна дочка батьків з першої, а Роман, син батьків з другої іміграції, познайомилися, а сьогодні повінчалися, щоб продовжувати добру і славну традицію своїх батьків.

Під час весільного прийняття і опісля до танців приграївала оркестра „Зелене Жито", надаючи більше чару цьому українському родинному святі.

Д-р Роман Миколаєвич

Професіоналіст у Трентоні

Д-р Омелян Коцопей

Ніщо не спричиняється більше до оптимізму й віри в наше майбутнє, як радісні вістки про успіхи і здобутки нашої української молоді.

З української трентонської громади, від 1949 років, а саме, від поселення нової еміґрації, донині, вийшло багато професійних молодих людей—лікарів медицини, фармацевтів, адвокатів, інженерів, хеміків, учителів тощо.

Із закінченням останнього академічного року українська громада збагатилася новим професіоналістом—Омелян Коцопей закінчив студії дентистики в коледжі Медицини й дентистики в стейті Ню Джерзі.

Омелян Коцопей народився 21-го серпня 1955 року у Волвергемптоні, Англія, та є сином Василя і Варвари Коцопеїв. Родина Коцопей жила в Англії недовго. Вже у 1958 році молоді батьки з трирічним синком, шукаючи свободи і нової долі поза межами України, щасливо приплили до берегів Америки, спершу до Філядельфії, Па., а згодом в 1959 році переїхали і поселилися у Трентоні, Н.Дж.

І ріс синок-одинак, а батьки вчили його і передали в його молоде серце все добре, святе, дороге і рідне, що привезли зі собою з рідної землі.

Молодий Омелян початкову освіту почав і закінчив у школі при парафії св. Марії, а середню - у школі св. Антонія у Трентоні.

У 1973 році Омелян почав передмедичні студії у Ферлі Дикенсон університеті в Медісоні, Н.Дж., а у 1977 році закінчив навчання і одержав бакалярат із хемії з відзначенням „кум-лявде". В тому ж році поступив в коледж Медицини і дентистики в Ню Джерзі.

Як студент він включився у працю факультету і став редактором „Рідної книжки". Студії дентистики, повні завзятої і тяжкої праці, увінчалися повним успіхом.

Дня 29-го травня цього року в Ґарден Стейт Арт Центрі в Голмделі, Н.Дж. на спеціяльній ґрадуації студентів медичних факультетів Омелян одержав докторат з дентистики.

Щасливі батьки і приятелі, присутні на цій церемонії, тішилися успіхами молодого д-ра Омеляна, який щиро подякував своїм батькам за їхню моральну і матеріяльну допомогу.

Д-р Омелян у молодших роках брав участь в українському житті нашого міста. Він закінчив початкову школу українознавства при церкві св. Йосафата, а 1972 року закінчив і здав матуру в „Рідній школі" у Філядельфії. Був учнем Українського Музичного Інституту, кляса скрипки у мґра Я.Лабки. Залюбки займався спортом —копаний м'яч, відбиванка, теніс тощо.

Д-р Омелян Коцопей був одним із організаторів хору „Молода Україна" та музичного ансамблю „Одеса". Ще з молодих років є активним членом Відділу СУМ-А ім. Є.Коновальця у Трентоні та разом з батьками є членом парафії церкви св. Йосафата та членами 116-го Відділу „Вільні Козаки" Українського Народного Союзу. Д-р О.Коцопей відкрив уже свою приватну практику в Трентоні.

Богданна Осадца

ВИСТАВКА МИРОСЛАВА РАДИША

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 29-го листопада ц.р., о год. 1-ій по полудні тут у ґалерії Об'єднання мистців українців Америки при 136 Друга авеню відбудеться відкриття виставки картин сл. п. Миросава Радиша. Виставку, яка триватиме до 6-го грудня, можна оглядати в будні від 6-8, суботи й неділі від — 1-8 вечора.

„МОВО РІДНА..."

У статті Івана Кедрина під заголовком „Мово рідна, слово рідне, хто те забуває...", яка появилася у ч. 219 і 220 з 19-го і 20-го листопада ц.р., подано кілька яскравих прикладів, як діти деяких дуже видатних українських діячів і діячок цілком відчужились від українства. Хоча не названо там ніякого прізвища, проте редакція вважала, що можна буде здогадатися, про кого мова і що з цього приводу редакція може мати труднощі. Тому, керуючись своїми прероґативами, всі ті неґативні приклади редакція скреслила, без відома автора статті. — Ред.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Листопадові роковини в Балтіморі

Українська громада Балтімору вшанувала роковини Листопадового Зриву в неділю, І-го листопада ц.р. Вранці в годині 10.30 о. Ярослав Федик відправив торжественну співану Св.Літургію в УКЦ св. Михаїла в намірені українського народу при участи церковного хору під диригентурою д-ра Дмитра Коструб'яка. По Богослуженні відслужено Панахиду за героїв визвольної боротьби і на цей час почоти ОбВУА, ООЧСУ, Пласту та СУМ-А внесли до церкви свої організаційні прапори.

Цього ж дня по полудні відбулася старанням Відділу УККА Святочна Академія в 63-тю річницю проголошення незалежности Західньо-Української Народної Республіки, що її відкрив мґр Андрій Чорнодольський, голова Відділу УККА. Святочну доповідь виголосив д-р Андрій Лемішка та присвятив її ґенезі і еволюції самостійницьких ідей та визвольно-державницького руху галицької України, що мав своє завершення в Листопадовому Чині.

Прелеґент в своїй доповіді доводив, що Перший Листопад 1918 року не був історичним припадком чи опортуністичним, хоч і амбітним, почином малої ідейної горстки, але навпаки—завершенням дії і починів десяток літ суспільно-освітньої та політичної наснаги цілого народу.

Мистецьку програму започаткував Хор ООЧСУ в супроводі Гуртка Бандуристів та під диригентурою інж. Мирослава Гнатишина піснями „Гей, у лузі", „Видиш, брате мій", „Гей, степами" та „Зірвалася хуртовина" В.Витвицького—усі пісні в обробці М.Гнатишина.

Згодом Марійка Тим'юк із Школи Українознавства продеклямувала вірш Михайла Маморського „Привіт Львову", а Адріян Сушко із Українського Музичного Інституту відограв на фортепіяні В.Косенка „Українську народну пісню", С. Людкевича „Сумну пісеньку" та М.Лисенка „Без тебе, Олесю".

Програму закінчено ще одним виступом хору ООЧСУ у супроводі Гуртка Бандуристів із піснями в аранжеровці М.Гнатишина „Гей, нум, хлопці..." (стрілецька), „Віє буря" Я.Гордія, „Встає хмара" на слова Т.Шевченка та „Україна" Г. Китастого на слова І.Багряного.

Свято закінчено відспіванням українського гимну. Чепурно та професійно оформлені програмки Академії були у виконанні Клима Бабяка, культурно-освітнього референта Відділу УККА, який і підготовив усе свято.

Б.С.

ДОПОВІДЬ ПРО С. ЛЮДКЕВИЧА

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 29-го листопада ц.р., о год. 3-ій по полудні тут у власному приміщенні при 2 Схід 79-та вулиця проф. Юрій Оранський виголосить доповідь про Станислава Людкевича з музичними записами. Доповідь влаштовує Український Інститут Америки.